

**UCHWAŁA NR XI/122/2025
RADY GMINY FABIANKI
z dnia 4 czerwca 2025 r.**

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940), **Rada Gminy uchwala, co następuje:**

- § 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Fabianki.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Fabianki

Krzysztof Górecki

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030

Fabianki 2025

Zamawiający:

Gmina Fabianki
Fabianki 4
87-811 Fabianki

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem
Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Mateusz Grzelak – Analityk

Spis treści

Wstęp	4
1. Wnioski z diagnozy	10
1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy	10
1.2. Analiza SWOT	14
1.3. Potencjał gminy	17
1.4. Bariery i potrzeby rozwojowe	18
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań.....	19
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki	35
3.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych	35
3.2. System powiązań przyrodniczych	37
3.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych.....	41
3.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej	46
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	54
4.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu	54
4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	59
4.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	61
4.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	63
4.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	64
4.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	65
4.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW.....	69
4.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	69
4.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	70
4.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	72
5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	72
6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy Fabianki	74
7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych .	74
8. Ramy finansowe i źródła finansowania.....	77
Spis tabel i rysunków	88

Wstęp

Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrażania projektów współfinansowanych m.in. ze środków zewnętrznych.

W ramach prac nad strategią rozwoju przeprowadzono diagnozę, której celem była analiza potencjału społeczno-gospodarczego gminy Fabianki, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań¹.

W oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy w Strategii Rozwoju przedstawiono plan działań do 2030 roku. Określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

Uwarunkowania programowe

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.;
- Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2023-2026,
- Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+,
- Strategii Terytorialnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka.

¹ Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030 stanowi odrębny raport. W niniejszej Strategii uwzględniono najważniejsze wnioski z diagnozy.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Gminy z dokumentami wyższego rzędu.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia została przyjęta uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Cele zakładane do realizacji przez Gminę Fabianki wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Gminy Fabianki zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów Uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055).

Cel główny Strategii brzmi: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

- kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
- kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Założenia strategiczne Gminy Fabianki, obejmujące wykorzystanie potencjału ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2023 – 2026

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2023 – 2026 przyjęty został uchwałą Rady Ministrów nr 242 z dnia 8 grudnia 2023 r.

Celem programu jest zapewnienie efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami poprzez m.in. ochronę i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości, podnoszenie wiedzy o zasobach zabytkowych kraju, cyfryzację i podniesienie jakości prowadzonych postępowań

administracyjnych czy zwiększenie zastosowania nowych technologii. Dokument jest głównym dokumentem strategicznym niezbędnym do realizacji ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Najważniejszymi celami programu są:

- Ochrona i zarządzanie zabytkami o wyjątkowej wartości poprzez m.in.:
 - model i system wartościowania zabytków;
 - plany zarządzania dla pomników historii;
 - wsparcie procesu tworzenia planów ochrony parków kulturowych;
 - system bezpieczeństwa zabytków;
 - projektowanie konserwatorskie.
- Cyfryzacja i podniesienie jakości prowadzenia postępowań administracyjnych poprzez m.in.:
 - cyfryzację procesu inwestycyjno-budowlanego w zakresie ochrony zabytków;
 - opracowanie i realizację programu szkoleń specjalistycznych dla pracowników wojewódzkich urzędów ochrony zabytków.
- Zwiększenie zastosowania nowych technologii w ochronie zabytków poprzez m.in.:
 - wdrożenie i rozwój programu wsparcia zarządzania dziedzictwem archeologicznym (AZP+);
 - digitalizację i udostępnianie zasobu archiwalnego;
 - rozwój portalu zabytek.pl.
- Edukacja i podnoszenie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego poprzez m.in.:
 - włączenie edukacji ochrony zabytków do programów nauczania w szkołach;
 - kampanie społeczno-edukacyjne dotyczące zagrożeń dla dziedzictwa kulturowego;
 - wsparcie merytoryczne służb mundurowych oraz organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących przestępczości przeciwko zabytkom.
- Wzmacnianie narzędzi ochrony zabytków wobec zmian klimatycznych poprzez m.in.:
 - wsparcie procesu tworzenia gminnych programów opieki nad zabytkami;
 - warsztaty konserwatorskie – praktyka prac konserwatorskich;
 - wzmacnianie kompetencji zawodów rzemieślniczych;
 - inwestycje w obiektach zabytkowych – szkolenia dla samorządów.

Jednym z celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030 jest wysokiej jakości oferta edukacyjno-kulturowa, w ramach którego wyznaczono takie kierunki działań jak ochrona zasobów kulturowych oraz poszerzenie oferty kulturalnej. Zgodnie z powyższym oba dokumenty są ze sobą spójne.

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęta została uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku.

Celem nadrzędnym Strategii jest: „Jakość życia typowa dla wysoko rozwiniętych regionów europejskich”.

Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju, dla których określone zostały następujące cele główne i operacyjne:

— Obszar Społeczeństwo:

- Cel główny: 1. Skuteczna edukacja:
 - Podniesienie jakości kształcenia i wychowania,
 - Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach,
 - Kształtowanie środowiska edukacyjnego,
 - Rozwój szkolnictwa wyższego,
- Cel główny: 2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo:
 - Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
 - Rozwój wrażliwy społecznie,
 - Zdrowie,
 - Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe,
 - Sport i aktywność fizyczna.

— Obszar Gospodarka:

- Cel główny: 3. Konkurencyjna gospodarka:
 - Odbudowa gospodarki po COVID-19,
 - Innowacyjna gospodarka–nauka, badania i wdrożenia,
 - Rozwój przedsiębiorczości,
 - Rozwój sektora rolno-spożywczego,
 - Rozwój turystyki,
 - Internacjonalizacja gospodarki,
 - Nowoczesny rynek pracy,

— Obszar Przestrzeń:

- Cel główny: 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko:
 - Infrastruktura rozwoju społecznego,
 - Środowisko przyrodnicze,

- Przestrzeń kulturowa,
- Przestrzeń dla gospodarki,
- Infrastruktura transportu,
- Infrastruktura techniczna,
- Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne,
- Potencjały endogeniczne.

— Obszar Spójność:

- Cel główny: 5. Spójne i bezpieczne województwo:
 - Transport publiczny,
 - Cyfryzacja,
 - Bezpieczeństwo,
 - Współpraca dla rozwoju regionu.

Wyżej wymienione cele na szczeblu wojewódzkim są spójne z celami rozwojowymi określonymi przez Strategię Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030. Realizacja ich założeń wpłynie na osiągnięcie zakładanych efektów na terenie gminy i województwa kujawsko-pomorskiego.

Strategia Terytorialna Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka

Strategia została pozytywnie zaopiniowana uchwałą nr 6/278/24 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 lutego 2024 r.

Strategia Terytorialna Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka sporządzona została w celu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na obszarze Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka, na podstawie *art. 34 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 – 2027*. Określa ona cele, kierunki rozwoju, zasady współpracy oraz najważniejsze przedsięwzięcia do realizacji wynikające z analizy barier i potencjałów rozwojowych.

W dokumencie określono następujący cel główny: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej.

Realizowany on będzie przez następujące cele szczegółowe:

- Gospodarka i wykształcone kadry,
- Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna,
- Wysoka jakość życia społeczeństwa,
- Atrakcyjna i dostępna przestrzeń,
- Wsparcie administracyjne.

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030 jest spójna ze Strategią Terytorialną Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Włocławka. Dokument gminny zakłada realizację zadań, które wpłyną na osiągnięcie ww. celów szczegółowych m.in.

- Wysoka jakość życia społeczeństwa – Cel strategiczny 1. Silne zasoby ludzkie i społeczne,
- Gospodarka i wykształcone kadry, Atrakcyjna i dostępna przestrzeń – Cel strategiczny 2. Wzmacnianie sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej z wykorzystaniem potencjału bliskości Włocławka,
- Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna – Cel strategiczny 3. Racjonalne zarządzanie zasobami środowiskowymi oraz przestrzenią.

Gmina Fabianki, działając w zgodzie z celami powiatowymi, będzie skutecznie realizować lokalne potrzeby, jednocześnie wpisując się w szeroką wizję rozwoju regionu. Kluczowe obszary, takie jak gospodarka, ekologia, jakość życia mieszkańców, infrastruktura oraz administracja, będą rozwijane w sposób skoordynowany i dostosowany do lokalnych uwarunkowań.

1. Wnioski z diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2024 poz. 324 ze zm.) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Gminy i potencjału jakości życia, w tym wyniki badania ankietowego.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Fabianki na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi odrębny raport.

1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy

Podsumowanie sfery społecznej

Liczba ludności na przestrzeni ostatnich lat zanotowała wzrost, co związane jest z dodatnim saldem migracji i sąsiedztwem Włocławka, w którym zachodzi proces suburbanizacji. Przyrost naturalny na terenie gminy zanotował z kolei spadek, przyjmując w ostatnich latach wartości ujemne.

Porównując powiat włocławski, na przestrzeni lat 2019-2023 zaobserwowano na jego obszarze spadek liczby ludności o 4,52%. Analogiczna sytuacja występuje również w odniesieniu do całego województwa kujawsko-pomorskiego, gdzie obserwuje się

zmniejszanie liczby ludności. Oznacza to że gmina cechuje się pozytywną sytuacją demograficzną.

Na terenie gminy rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a maleje w wieku produkcyjnym, co wskazuje na postępujący proces starzenia społeczeństwa i jest to sytuacja spójna z tendencją kraju. Powyższe skutkować będzie w przyszłości przekształceniem sfery społeczno-gospodarczej oraz wzrostem obciążenia ekonomicznego społeczeństwa i koniecznością rozwoju infrastruktury opieki społecznej, opiekuńczej i zdrowotnej. W wyniku postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, wśród beneficjentów pomocy społecznej coraz częściej będą osoby starsze, w tym o ograniczonej samodzielności, chore i niepełnosprawne. W obecnym stanie faktycznym i prawnym główny ciężar opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi spoczywa na ich rodzinach i bezpośrednio na jednostce samorządu terytorialnego w postaci realizacji zadań własnych, dlatego jednym z kluczowych zadań spoczywającym na Ośrodku Pomocy Społecznej staje się zapewnienie odpowiednich usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy Fabianki. Pozytywnym aspektem w ostatnich latach jest spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, jednak biorąc pod uwagę stosunek do liczby ludności w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego, liczba osób na obszarze gminy w dalszym ciągu jest wysoka.

W zakresie poziomu edukacji, wyniki uzyskiwane przez uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie gminy w egzaminie ósmoklasisty są w zdecydowanej większości wyższe od średniej dla powiatu włocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego.

Na terenie gminy prowadzone są różnorodne zajęcia, wydarzenia dla różnych grup wiekowych. Kluczową rolę w kształtowaniu oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej odgrywają: Gminna Biblioteka Publiczna w Fabiankach oraz jednostki oświatowe a ich działalność uzupełniają stowarzyszenia. Funkcjonuje tu rozwinięta infrastruktura sportowa oraz działa wiele organizacji pozarządowych realizujących działania w sferze sportu i rekreacji.

Gmina Fabianki posiada dobre warunki dla rozwoju turystyki wypoczynkowej. Do walorów turystycznych zaliczyć można: zachowane dziedzictwo kulturowe, bogatą historię, korzystne położenie oraz walory krajoznawcze z zachowanymi naturalnymi krajobrazami.

Elementem podnoszącym atrakcyjność gminy są przebiegające przez jej teren szlaki turystyczne oraz rozwinięta oferta noclegowo-gastronomiczna.

Na obszarze gminy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej jest ograniczony. Podstawową opiekę zapewniają niepubliczne ośrodki zdrowia, natomiast dostęp mieszkańców

do specjalistycznej opieki medycznej i szpitala zapewniają podmioty zlokalizowane w pobliskich miastach, przede wszystkim we Włocławku.

Do pozytywnych aspektów zaliczyć można również wzrost aktywności społecznej mieszkańców przejawiający się poprzez rosnącą frekwencję wyborczą na przestrzeni ostatnich lat oraz liczbę funkcjonujących organizacji pozarządowych. Udział mieszkańców w wyborach, czy uczestnictwo i działalność w stowarzyszeniach o charakterze kulturalnym, ekologicznym i społecznym wpływa również na promocję regionu. Wobec tego istotna jest intensyfikacja działalności kulturalnej i społecznej, poprzez tworzenie miejsc i warunków do spotkań, społecznej integracji, aktywizacji, pielęgnowania lokalnych wartości i tradycji. Wsparcie aktywności społecznej wpływa pozytywnie na wzrost samoświadomości lokalnej mieszkańców oraz przyczynia się do budowania kapitału społecznego.

W zakresie bezpieczeństwa zidentyfikowane problemy nie odbiegają znacząco od tych, które występują w innych gminach. Gmina Fabianki uznawane jest jako miejsce spokojne do życia.

Podsumowanie sfery gospodarczej

Istotną rolę w gospodarce gminy Fabianki odgrywa rolnictwo. Koncentracja obiektów handlowo-usługowych występuje w miejscowości Fabianki i Szpetal Górny.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych oraz spadek bezrobocia, co wiąże się z rozwojem gospodarczym obszaru. Wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej na przestrzeni analizowanych lat może przynieść korzyści dla gminy. Przedsiębiorstwa generują nowe miejsca pracy, co może wpłynąć na zmniejszenie bezrobocia w regionie. Ponadto poprawi to sytuację finansową gminy – zwiększą się jej dochody, poprzez płacone podatki i opłaty lokalne. Na terenie gminy dominują mikroprzedsiębiorstwa, które są w stanie dostosować swoją ofertę i strategię marketingową do specyfiki lokalnego rynku. Mikroprzedsiębiorstwa są ważnym źródłem zatrudnienia i rozwoju lokalnego, jednak z drugiej strony, ich niewielka skala działalności może utrudniać rozwój i konkurowanie z większymi firmami na rynku krajowym i międzynarodowym. Na obszarze gminy nie została wyznaczona strefa inwestycyjna.

Podsumowanie sfery przestrzennej

Gmina posiada atrakcyjne położenie geograficzne, tj. w sąsiedztwie Włocławka oraz komunikacyjne, tworzone przez główne szlaki drogowe tj. drogę krajową nr 67. Podstawowym zagrożeniem jest rosnące natężenie ruchu na powyższej drodze. Największym uwarunkowaniem rozwoju sieci drogowej na obszarze gminy jest natomiast realizacja planowanej od wielu lat drogi ekspresowej S10.

Południowe tereny obszaru gminy, podlegają procesowi suburbanizacji tj. rozwojowi osadnictwa. Na pozostałym obszarze przeważa rolnictwo. Głównym ośrodkiem usługowo-społecznym są miejscowości Fabianki i Szpetal Górny, gdzie skupiona jest większość usług społecznych.

Pod względem środowiskowym, obszar gminy posiada umiarkowane walory przyrodnicze. Gmina od południa sąsiaduje z rzeką Wisłą. Lesistość wynosi poniżej średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego i kraju. Na terenie gminy kompleksy leśne zlokalizowane są przede wszystkim w jej zachodniej części. W składzie gatunkowym dominuje sosna zwyczajna. Z form ochrony przyrody na obszarze gminy wyznaczone zostały: obszar chronionego krajobrazu Niziny Ciechocińskiej, 3 obszary Natura 2000: Cyprianka PLH040013, Włocławska Dolina Wisły PLH040039 i Dolina Dolnej Wisły PLB040003 oraz 22 użytki ekologiczne. Ponadto przez obszar gminy przebiegają korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym.

Przeważają gleby dobrej i średniej jakości, wobec czego gmina posiada potencjał dla rozwoju produkcji rolniczej.

Stan środowiska przyrodniczego ocenić można jako średni. Na obszarze gminy występuje zanieczyszczenie powietrza oraz zły stan wód powierzchniowych. Pozytywnym aspektem jest natomiast dobry stan wód podziemnych oraz wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, głównie instalacji fotowoltaicznych oraz siłowni wiatrowych. Ponadto realizowane są również działania na rzecz poprawy jakości powietrza.

Na terenie gminy następuje rozwój mieszkalnictwa. Standard mieszkań jest zróżnicowany, ale obserwuje się poprawę stanu technicznego zasobu mieszkaniowego. Ponadto na rozwój mieszkalnictwa na danym terenie wpływ ma również jego uzbrojenie w infrastrukturę techniczną.

Na obszarze gminy wyznaczona została aglomeracja ściekowa Fabianki o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 3939, która obejmuje infrastrukturę kanalizacyjną składającą się z sieci kanalizacyjnej oraz dwóch oczyszczalni ścieków komunalnych: w Szpetalu Górnym oraz w Fabiankach. W 2022 r. liczba budynków mieszkalnych podłączona do infrastruktury kanalizacyjnej wyniosła 29,8%, a jej długość w 2023 r. wyniosła 49,9 km. Aglomeracja obejmuje częściowo miejscowości: Bogucin, Wilczeniec Bogucki, Chełmica Mała, Chełmica-Cukrownia, Cyprianka, Fabianki, Nasiegniewo, Skórzno, Szpetal Górny i Uniechowo. W pozostałych częściach gminy, niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, podstawową infrastrukturą techniczną w zakresie gospodarki ściekowej stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe.

Na terenie aglomeracji występują następujące strefy ochrony bezpośredniej:

- decyzja Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Dyrektora Zarządu Zlewni we Włocławku z 23 grudnia 2019 r., znak: WA.ZUZ.7.4100.323.2018.KZ ustanawiająca strefę ochrony wód podziemnych studni nr 1, zlokalizowaną na działce ewid. nr 274, obręb Szpetal Górny. Strefa ochrony składa się z obszaru wokół ujęcia w formie kwadratu o wymiarach 2,0 m x 2,0 m,
- decyzja Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Dyrektora Zarządu Zlewni we Włocławku z 13 sierpnia 2020 r., znak: WA.ZUZ.7.4100.19.2020.WS ustanawiająca strefę ochrony wód podziemnych w miejscowości Chełmica Cukrownia, w skład którego wchodzi studnie: nr 1a, nr 2a oraz nr 3. Strefa ochrony składa się z obszaru wokół studni w kształcie prostokąta o wymiarach ok. 26,3 x 35,3 m na części działki o nr ewid. 258/33 obręb Chełmica Duża,
- decyzja Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Dyrektora Zarządu Zlewni we Włocławku z 8 stycznia 2020 r., znak: WA.ZUZ.7.4100.169.2018.KZ ustanawiająca strefę ochrony obejmującej teren ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych składającej się ze studni nr 1, na działce ewid. nr 748/7, obręb Nasiegniewo. Strefa ochrony składa się z obszaru wokół ujęcia w formie trapezu o wymiarach: 10,7 m x 11,6m x 11,6m x 11,6m.

Dla ww. ujęć nie wyznaczono terenów ochrony pośredniej.

W przypadku infrastruktury wodociągowej, do sieci podłączonych w 2022 r. było 96,6% budynków mieszkalnych. Wskazuje to na dużą dysproporcję pomiędzy poziomem skanalizowania i zwodociągowania gminy. Zaopatrzenie w wodę odbywa się ze studni głębinowych w miejscowościach Szpetal Górny (SUW Szpetal Górny) oraz Chełmica-Cukrownia (SUW Chełmica-Cukrownia).

Na tutejszym terenie funkcjonuje sieć gazowa. Brak jest natomiast sieci ciepłowniczej. Budynki ogrzewane są z indywidualnych i lokalnych kotłowni. Cały obszar gminy jest zelektryfikowany i istnieje tutaj uporządkowany system gospodarki odpadami. W ramach regulaminu, właściciele nieruchomości są zobowiązani do utrzymania czystości oraz porządku na terenach swoich posesji. Część miejscowości posiada dostęp do światłowodu.

1.2. Analiza SWOT

Poniżej przedstawiono tabele, w których określono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, które wywierają wpływ na dalszy rozwój gminy.

Tabela 1. Analiza SWOT – wymiar społeczny

Mocne strony	Słabe strony
- wzrost liczby ludności, - dodatnie saldo migracji, - spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, - dostęp do edukacji podstawowej i opieki przedszkolnej, - dostęp do infrastruktury sportowej i kultury, - dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, - aktywność społeczna mieszkańców.	- rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym, - malejący przyrost naturalny, - brak funkcjonujących żłobków i klubów dziecięcych na obszarze gminy.
Szanse	Zagrożenia
- napływ nowych mieszkańców, - urozmaicenie oferty kulturalnej oraz zwiększanie dostępności kultury, - rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców w wyniku realizowanych projektów, - utrzymanie się pozytywnych tendencji dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców, - nowe możliwości udzielenia pomocy osobom potrzebującym, - rozwój instytucji pomocowych oraz zwiększenie świadomości uczniów i mieszkańców na temat ich istnienia, - pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu.	- postępujący proces starzenia się społeczeństwa, - konkurencyjne wydarzenia kulturalne i sportowe w innych gminach i miastach, - bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych, - wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku braku objęcia ich działaniami w tej kwestii, - zjawisko „dziedziczenia bezrobocia” i wyuczonej bezradności.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych, - zmniejszający się poziom bezrobocia.	zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym.
Szanse	Zagrożenia
- możliwość wykorzystania naturalnych zasobów gminy dla rozwoju turystyki, - budowa nowych zakładów na terenie gminy przez podmioty krajowe i zagraniczne.	- zmniejszająca się opłacalność produkcji rolnej, - wzrost kosztów budowy infrastruktury technicznej pod rozwój terenów inwestycyjnych, - konkurencyjność inwestycyjna pobliskich ośrodków miejskich, przede wszystkim Włocławka.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura)

Mocne strony	Słabe strony
• położenie geograficzne, • inwestycje w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, • wyznaczone na obszarze gminy formy ochrony przyrody, • występujące obiekty zabytkowe, • pozyskiwanie przez Gminę środków pozabudżetowych, • występowanie dobrych jakościowo gleb, • wysoki stopień zwodociągowania gminy, • funkcjonowanie w części obszaru gminy sieci gazowej, • dostęp części obszaru do sieci światłowodowej, • prowadzenie inwestycji infrastrukturalnych, z których znaczna część dofinansowywana jest ze środków zewnętrznych.	• zły stan wód powierzchniowych, • przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu, • zły stan techniczny części dróg, • niewystarczający poziom skanalizowania gminy, • rozproszony układ osadniczy, • wykorzystywanie nieekologicznych nośników ciepła, • niewystarczający poziom zasobów mieszkaniowych.
Szanse	Zagrożenia
• pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury drogowej, • wzrost zainteresowania wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii przez indywidualnych mieszkańców, jak również w obiektach publicznych, • ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej, • promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy. • pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury technicznej, • powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów, • wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.	• przerwanie ciągłości przestrzennej ekosystemów przyrodniczych oraz terenów osadnictwa poprzez budowę drogi ekspresowej S10 oraz linii szybkiej kolei, • ograniczona ilość środków na rozwój infrastruktury technicznej, • niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami, • degradacja środowiska naturalnego (m.in. zanieczyszczenie powietrza), • nasilające się zmiany klimatyczne (m.in. ocieplenie się klimatu, susze, ulewne deszcze), • presja urbanizacyjna i turystyczna, • rosnące koszty inwestycji, • ograniczona dostępność do terenów inwestycyjnych umożliwiających w gminie realizację niezbędnych inwestycji. • rosnąca produkcja odpadów komunalnych, • rosnące koszty inwestycji dotyczące rozbudowy infrastruktury technicznej, • ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach, • niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości.

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Potencjał gminy

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy zidentyfikowano zasoby oraz produkty i usługi, mogące przynieść korzyści bezpośrednie lub pośrednie dla mieszkańców gminy.

Do głównych atutów Gminy, świadczących o jego potencjale rozwojowym należą następujące zasoby oraz produkty i usługi:

- a) zasoby (charakterystyczne, nieprzetworzone i użyteczne elementy, materialne lub niematerialne, którymi gmina dysponuje):
 - atrakcyjne położenie w sąsiedztwie Włocławka i rzeki Wisły,
 - występowanie na obszarze gminy dobrych jakościowo gleb,
 - spokojna okolica,
 - obiekty zabytkowe,
 - występujące kompleksy leśne, jeziora oraz formy ochrony przyrody.
- b) produkty i usługi (materialne produkty, zdarzenia oraz usługi, które są oferowane przez Gminę Fabianki):
 - dobry poziom bezpieczeństwa publicznego i przeciwpożarowego (policja, straż pożarna), który budzi poczucie bezpieczeństwa i spokoju w opinii publicznej wśród mieszkańców gminy,
 - dostęp do infrastruktury sportowej i kultury,
 - prowadzenie inwestycji infrastrukturalnych, z których znaczna część dofinansowywana jest ze środków zewnętrznych,
 - funkcjonująca sieć wodociągowa zwiększająca atrakcyjność osiedleńczą i gospodarczą Gminy,
 - dostęp do sieci gazowej,
 - wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, które ograniczają emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego,
 - działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg oraz infrastruktury towarzyszącej,
 - dostęp do szkolnictwa podstawowego oraz przedszkoli.

Potencjał rozwojowy Gminy opiera się głównie na wymienionych powyżej zasobach i produktach przyrodniczo-krajobrazowych, historycznych i kulturowych.

1.4. Bariery i potrzeby rozwojowe

Bariery rozwojowe stanowią niekorzystne zjawiska, niewykorzystane potencjały lub wewnętrzne i zewnętrzne czynniki uniemożliwiające lub utrudniające rozwój. Bariery rozwojowe przedstawiono w układzie: przyczyna → problem → potrzeba rozwojowa.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Fabianki określono przyczyny, problemy i potrzeby rozwojowe, które przedstawiono w poniższej tabeli w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym.

Tabela 4. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe gminy

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Wymiar społeczny		
- niewystarczająca ilość odpowiednio zagospodarowanych terenów rekreacyjnych dla mieszkańców (parki, skwery), - niewystarczająca oferta kulturalna i sportowa dostosowana dla młodych ludzi.	Starzenie się społeczeństwa (wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym)	- zwiększenie wyznaczonych obszarów pod budownictwo jednorodzinne, - kompleksowe wyposażenie terenów pod zabudowę mieszkaniową w infrastrukturę techniczną, - efektywne zagospodarowanie terenów rekreacyjnych dla mieszkańców (parki, skwery). - dostosowanie oferty kulturalnej i sportowej do potrzeb młodych ludzi, - utworzenie placówek opieki dla dzieci do lat 3 lub wprowadzenie instrumentów zachęty do tworzenia się nowych placówek w tym zakresie, - dostosowanie w pełni placówek przedszkolnych do potrzeb dzieci niepełnosprawnych, - zniesienie barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osobom starszym oraz niepełnosprawnym, - zwiększanie oferty aktywizacyjnej dla osób starszych zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- brak żłobka i klubów dziecięcych na terenie gminy, - brak wystarczających środków finansowych.	Brak miejsca opieki nad dziećmi do lat 3	utworzenie placówek opieki dla dzieci do lat 3 lub wprowadzenie instrumentów zachęty do tworzenia się nowych placówek w tym zakresie.

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Wymiar gospodarczy		
- niewystarczająca promocja oferty inwestycyjnej Gminy, - wyższa atrakcyjność inwestycyjna sąsiednich ośrodków miejskich.	Niewystarczająco rozwinięty sektor przedsiębiorstw (zbyt mało miejsc pracy, brak ofert pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach)	- poprawa stanu dróg lokalnych i dojazdowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - wprowadzenie instrumentów ułatwiających procedury formalne związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, - wprowadzenie instrumentów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw.
Wymiar przestrzenny		
- niedostateczny stopień skanalizowania obszaru gminy, - ryzyko przedostawania się nieczystości ciekłych z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, - wykorzystywanie przez mieszkańców w zakresie spalania wysokoemisyjnych paliw.	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	- rozbudowa sieci kanalizacyjnej i deszczowej, - wsparcie dla mieszkańców w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, - zwiększenie świadomości ekologicznej w zakresie spalania paliw wysokoemisyjnych, - zastosowanie na szerszą skalę instrumentów zachęcających do montażu odnawialnych źródeł energii przez prywatnych właścicieli nieruchomości.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na ożywienie społeczno-gospodarcze.

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe, określono następującą wizję rozwoju:

W 2030 roku Gmina Fabianki to nowoczesne, przyjazne i zrównoważone miejsce do życia, pracy i wypoczynku. Silny kapitał ludzki i społeczny tworzy aktywną, zintegrowaną społeczność, czerpiącą korzyści z różnorodnej oferty edukacyjno-kulturowej oraz dobrze rozwiniętej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Rozwój gospodarczy bazuje na lokalnej przedsiębiorczości oraz nowoczesnej infrastrukturze drogowej i technicznej, wspieranej strategicznym położeniem w sąsiedztwie Włocławka, a także sprzyjającymi warunkami dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Gmina efektywnie zarządza swoimi zasobami środowiskowymi i przestrzennymi, dbając o harmonijny ład przestrzenny, ochronę środowiska i adaptację do zmian klimatu. Dzięki zrównoważonemu rozwojowi w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej, gmina oferuje wysoką jakość życia mieszkańcom i stanowi atrakcyjne miejsce dla inwestorów.

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Gminy i wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytaczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono łącznie 3 cele strategiczne, tj. w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym:

Wymiar społeczny:

— Silne zasoby ludzkie i społeczne;

Wymiar gospodarczy:

— Wzmacnianie sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej z wykorzystaniem potencjału bliskości Włocławka;

Wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura):

— Racjonalne zarządzanie zasobami środowiskowymi oraz przestrzenią;

Wymiary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania i cele zrealizowane w jednym wymiarze rozwojowym wpływają na realizację zadań i celów w innym, dzięki czemu powstaje efekt synergii wzmacniający osiągnięcie wymaganych wskaźników, co tylko przyspiesza realizację określonej wizji rozwoju Gminy.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację szczegółowych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 5. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar	Cel strategiczny	Cele operacyjne
Społeczny	1. Silne zasoby ludzkie i społeczne	1.1. Bogata i wartościowa oferta edukacyjno-kulturowa
		1.2. Integrujące się i aktywne społeczeństwo
		1.3. Przestrzeń sprzyjająca aktywności sportowej i rekreacyjnej
Gospodarczy	2. Wzmacnianie sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej z wykorzystaniem potencjału bliskości Włocławka	2.1. Zwiększanie potencjału przedsiębiorczego lokalnej społeczności
		2.2. Nowoczesna i rozwinięta infrastruktura techniczna
		2.3. Sprzyjające warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego
Przestrzenny	3. Racjonalne zarządzanie zasobami środowiskowymi oraz przestrzenią	3.1. Dostosowanie do skutków zmian klimatycznych
		3.2. Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego
		3.3. Spójny i harmonijny ład przestrzenny

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 1. Silne zasoby ludzkie i społeczne:

- Cel operacyjny 1.1. Bogata i wartościowa oferta edukacyjno-kulturowa,
- Cel operacyjny 1.2. Integrujące się i aktywne społeczeństwo,
- Cel operacyjny 1.3. Przestrzeń sprzyjająca aktywności sportowej i rekreacyjnej.

Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego w gminie oznacza inwestowanie w edukację, szkolenia, zdrowie i rozwijanie umiejętności mieszkańców, a także współpracę, dzielenie się zasobami oraz wzajemne wsparcie i zaufanie między różnymi grupami społecznymi. Wysoki kapitał ludzki i społeczny wpływa przede wszystkim na poprawę jakości życia poprzez m.in. przyczynianie się do wzrostu gospodarczego za pomocą przyciągania inwestorów oraz dostarczania wyższej jakości produktów i usług przez wykwalifikowanych mieszkańców. Ważnym aspektem jest również zacieśnienie więzi społecznych, co ułatwia wspólną realizację projektów i rozwiązywanie problemów społecznych. W ramach rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego planuje się rozwój oferty edukacyjno-kulturowej, w tym m.in. podniesienie standardów edukacyjnych, zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego, wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych, rozbudowę infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, a także wsparcie osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz poprawę dostępności usług społecznych dla mieszkańców. Takie działania przyczyniają się do poprawy jakości życia

mieszkańców oraz realizacji założonych celów. Ważne jest, aby gmina inwestowała zarówno w kapitał ludzki, jak i społeczny. Rozwój kapitału ludzkiego może prowadzić do wzrostu kapitału społecznego i odwrotnie. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego w gminie są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się wspierają. Inwestowanie w rozwój umiejętności mieszkańców oraz wzmocnienie więzi społecznych może znacznie przyczynić się do trwałego i zrównoważonego rozwoju lokalnej społeczności.

Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe odgrywają kluczową rolę w budowaniu, utrzymywaniu i wzmacnianiu kapitału społecznego w lokalnych społecznościach. Ich działalność koncentruje się na odpowiadaniu na konkretne potrzeby i problemy mieszkańców, co sprzyja integracji i rozwojowi społecznemu. Poprzez budowanie zaufania, wspieranie aktywności obywatelskiej, rozwijanie sieci współpracy, kształtowanie umiejętności oraz aktywizację przestrzeni publicznej, organizacje te zwiększają zaangażowanie mieszkańców w życie lokalnej wspólnoty. W efekcie przyczyniają się do trwałego i zrównoważonego rozwoju społecznego. Z tego względu istotnym kierunkiem działań jest wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych, co bezpośrednio wpłynie na poprawę kapitału społecznego i ludzkiego w gminie Fabianki.

Przewidziane zostały również działania na rzecz zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym opieki nad obiektami zabytkowymi. Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny poprzednich pokoleń, a także dorobek czasów współczesnych. Jest to wartość materialna i niematerialna określająca pochodzenie i kulturę. Dziedzictwo kulturowe jest fundamentem tożsamości danej społeczności. W ramach działań związanych z dziedzictwem kulturowym planuje się ochronę zasobów kulturowych oraz poszerzenie oferty kulturalnej, a także edukację mieszkańców w zakresie zachowania i pielęgnowania dziedzictwa kulturowego.

Kolejnym aspektem jest aktywizacja i pomoc społeczna, w szczególności przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W tym celu planowana jest realizacja nowych programów skierowanych do osób starszych i z niepełnosprawnościami, likwidacja barier architektonicznych, wsparcie dla rodzin borykających się z problemami społecznymi oraz zagrożonych wykluczeniem, a także zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej i zapewnienie wsparcia osobom zmagającym się z uzależnieniami. Proces starzenia się społeczeństwa podkreśla konieczność intensyfikacji działań samorządu i dostosowania oferty usług społecznych do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym sprzyja ich zaangażowaniu w inicjatywy lokalne i projekty, co umożliwia nawiązywanie kontaktów z innymi mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami. Tego typu aktywność wzmacnia zaufanie społeczne, rozwija współpracę i wspiera budowanie silnej wspólnoty

lokalnej, co w dłuższej perspektywie przyczynia się do rozwoju kapitału społecznego i ludzkiego gminy.

Trzeci cel operacyjny koncentruje się na zwiększeniu atrakcyjności infrastruktury oraz oferty sportowej i rekreacyjnej. Planowane jest tworzenie nowych obiektów oraz modernizacja istniejących terenów sportowo-rekreacyjnych, co przyczyni się do rozwoju oferty turystycznej oraz zwiększenia liczby odwiedzających. Rozbudowa terenów wypoczynkowo-rekreacyjnych i miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego wpłynie na wzrost aktywności fizycznej mieszkańców, poprawę ich kondycji oraz ogólnego stanu zdrowia. Realizacja tych działań sprzyja również budowaniu trwałych relacji społecznych. Aktywność mieszkańców przekłada się również na wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych, które wspierają rozwój lokalny i podnoszą jakość życia w gminie.

Osiągnięcie wyznaczonych celów operacyjnych przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności wizerunku gminy.

Tabela 6. Cel strategiczny 1. Silne zasoby ludzkie i społeczne

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 1.1. Bogata i wartościowa oferta edukacyjno-kulturowa					
Podniesienie standardów edukacyjnych	- wzrost jakości edukacji - podniesienie wyników nauki i rozwoju kompetencji kluczowych uczniów - poprawa dostępu do edukacji - poprawa bazy obiektów oświatowych	- Liczba zrealizowanych projektów poprawiających jakość edukacji; - Liczba wybudowanych nowych szkół podstawowych; - Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem; - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem;	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);	- Urząd Gminy Fabianki; - Jednostki oświatowe;	do 2030
Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	- poprawa stanu terenów i obiektów zabytkowych - wzrost świadomości społecznej dotyczącej zachowania dziedzictwa kulturowego - organizacja wydarzeń historyczno-turystycznych - obiekty kultury w dobrym stanie technicznym - poprawa dostępności mieszkańców do usług kultury - integracja społeczeństwa - rozwój oferty kulturalnej i dotarcie do szerszego grona odbiorców	- Liczba zabytków i obiektów zabytkowych, których stan techniczny uległ poprawie; - Liczba zorganizowanych działań o tematyce kształtowania dziedzictwa kulturowego; - Liczba zorganizowanych wydarzeń historyczno-turystycznych; - Liczba zrealizowanych działań z zakresu poszerzania oferty kulturalnej; - Liczba wybudowanych nowych obiektów kultury;	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);	- Urząd Gminy Fabianki; - Jednostki kultury; - Jednostki oświatowe;	do 2030
Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych	- integracja społeczeństwa - poprawienie jakości życia mieszkańców - wzrost udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy	- Liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w życiu publicznym gminy; - Liczba projektów realizowanych z organizacjami pozarządowymi.	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);	- Urząd Gminy Fabianki; - Jednostki kultury;	do 2030
Cel operacyjny 1.2. Integrujące się i aktywne społeczeństwo					
Zwiększenie komfortu życia osób starszych i z niepełnosprawnościami	zwiększona dostępność do ośrodków zdrowia	Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych ośrodków zdrowia;	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe i zagraniczne	Urząd Gminy Fabianki;	do 2030

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	- wzrost dostępności infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnością - rozwinięta oferta usług społecznych skierowanych do seniorów - nowe programy aktywizujące osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami, - rozwój usług opiekuńczych - zwiększona liczba obiektów dla osób starszych i niepełnosprawnych	- Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych; - Liczba działań aktywizujących skierowanych do osób starszych; - Liczba utworzonych nowych programów aktywizujących osoby starsze; - Liczba uczestników działań aktywizujących; - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem; - Liczba obiektów dla osób starszych i niepełnosprawnych;	(Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);		
Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i zmagających się z trudnościami	- zwiększona liczba programów profilaktycznych - spadek liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej	- Liczba programów profilaktycznych; - Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny; - Liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej;	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);	Urząd Gminy Fabianki;	do 2030
Poprawa dostępności usług społecznych dla mieszkańców	rozwój oferty Centrum Usług Społecznych	- Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej; - Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie; - Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie;	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);	- Urząd Gminy Fabianki; - Centrum Usług Społecznych w Gminie Fabianki;	do 2030
Cel operacyjny 1.3.					
Przestrzeń sprzyjająca aktywności sportowej i rekreacyjnej					
Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	- rozwój oferty spędzania wolnego czasu - wzrost liczby obiektów i obszarów sportowych, rekreacyjnych i wypoczynkowych - rozwój oferty turystycznej - promocja gminy	- Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych; - Liczba wyznaczonych nowych obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych; - Liczba zorganizowanych wydarzeń; - Liczba wybudowanych lub wyposażonych placów zabaw; - Liczba utworzonych terenów spacerowych.	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe i zagraniczne;	Urząd Gminy Fabianki;	do 2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 2. Wzmacnianie sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej z wykorzystaniem potencjału bliskości Włocławka:

- Cel operacyjny 2.1. Zwiększanie potencjału przedsiębiorczego lokalnej społeczności,
- Cel operacyjny 2.2. Nowoczesna i rozwinięta infrastruktura techniczna,
- Cel operacyjny 2.3. Sprzyjające warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Gmina Fabianki, ze względu na swoje korzystne położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Włocławka, posiada potencjał do dynamicznego rozwoju gospodarczego oraz wzmocnienia lokalnej infrastruktury technicznej.

Bliskość dużego miasta sprzyja inwestycjom w sektor usługowy oraz rozwój działalności gospodarczej, w tym mikro- i małych przedsiębiorstw. Rozwój współpracy gospodarczej z włocławskimi przedsiębiorstwami i ośrodkami kształcenia zawodowego pozwoli na stworzenie lokalnych programów edukacyjnych oraz inicjatyw, mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców gminy, odpowiadając na aktualne potrzeby rynku pracy. Na obszarze gminy Fabianki sektor gospodarczy opiera się przede wszystkim na aktywności lokalnych przedsiębiorców, którzy tworzą miejsca pracy, generują dochody oraz przyczyniają się do wzrostu gospodarczego na poziomie lokalnym. Z tego powodu kluczowe jest zachęcanie mieszkańców za pomocą materiałów promocyjnych i szkoleń do doskonalenia swoich umiejętności oraz podejmowanie działań ułatwiających osobom bezrobotnym i pracującym podwyższenie kwalifikacji zawodowych. Dynamiczne zmiany w gospodarce, rozwój nowych technologii oraz zmieniające się potrzeby rynku pracy wymagają elastyczności i innowacyjności, które mogą zostać osiągnięte poprzez wzmacnianie kompetencji przedsiębiorczych mieszkańców. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców przyczyni się do dywersyfikacji gospodarki, zwiększy jej odporność na kryzysy oraz stymulować będzie powstawanie nowych inicjatyw biznesowych.

Istotnym kierunkiem jest także poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez modernizację istniejących dróg lokalnych oraz stworzenie wygodnych połączeń rowerowych z Włocławkiem, co umożliwi wygodny i bezpieczny transport mieszkańców oraz przyciągnięcie nowych inwestorów. Stan techniczny dróg i infrastruktury okołodrogowej wymaga stałych działań modernizacyjnych. Gmina zaplanowała działania z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej i okołodrogowej. Celem tych inwestycji jest poprawa stanu nawierzchni, zwiększenie komfortu podróżowania, skrócenie czasu dojazdu oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

W zakresie infrastruktury technicznej kluczowa jest także dalsza modernizacja i rozbudowa sieci technicznych – szczególnie wodociągowo-kanalizacyjnej. Te działania wzmocnią potencjał gospodarczy gminy, zachęcając przedsiębiorstwa do lokowania działalności gospodarczej oraz przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców. Dostęp do podstawowej infrastruktury technicznej wpływa na możliwość prowadzenia inwestycji na danym obszarze, podwyższając jego atrakcyjność inwestycyjną. W związku z powyższym do kierunków zaliczono również rozbudowę i modernizację infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i teleinformatycznej. Zrównoważony rozwój infrastruktury technicznej wpływa nie tylko na poprawę bezpieczeństwa i zwiększenie jakości życia mieszkańców, ale także na możliwość lepszego funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Rozbudowa infrastruktury technicznej będzie również postępować równolegle z pojawieniem się potrzeb związanych z rozwojem inwestycji.

W Strategii wyznaczono również kierunki działań związane ze wsparciem transportu publicznego. Mają one na celu stworzenie dobrze funkcjonującego systemu transportu, który wpłynie na spełnienie potrzeby mobilności osób oraz gospodarki, przy zapewnieniu lepszej jakości życia. Istotną potrzebą w tym obszarze jest zwiększenie dostępności autobusowego transportu publicznego i zmniejszenie wykluczenia komunikacyjnego. Sprawny, dostępny i efektywny system transportu publicznego przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia mobilności oraz wzmacniania spójności terytorialnej i społecznej.

Wysoka dostępność i jakość technologii cyfrowych podnosi zarówno poziom życia mieszkańców, jak i sprawne funkcjonowanie i rozwój gospodarki. W obliczu dynamicznie rosnącego zapotrzebowania na technologie cyfrowe najistotniejsze jest wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do Internetu szerokopasmowego o wysokich przepustowościach. W związku z tym przewiduje się rozbudowę światłowodowej sieci telekomunikacyjnej oraz sieci komórkowej.

Gmina Fabianki zlokalizowana jest w sąsiedztwie Włocławka, który podlega procesowi suburbanizacji. Należy dążyć do wzrostu konkurencyjności gminy na rynku mieszkaniowym. Do głównych zadań w tym zakresie zaliczyć można: wyznaczanie nowych obszarów pod rozwój mieszkalnictwa, co wpłynie na poprawę standardów urbanistycznych i planowany rozwój zabudowy, wdrożenie szybszego procesowania postępowań administracyjnych dotyczących inwestycji mieszkaniowych, które mają zachęcić potencjalnych deweloperów do inwestycji. Istotna jest także promocja terenów pod zabudowę mieszkaniową, pozwalająca dotrzeć do szerszego grona odbiorców. Realizacja przedsięwzięć w tym obszarze przyczyni się do poprawy

warunków życia mieszkańców, wzrostu gospodarczego i atrakcyjności inwestycyjnej oraz sprzyjając będzie rozwojowi lokalnych społeczności.

Tabela 7. Cel strategiczny 2. Wzmacnianie sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej z wykorzystaniem potencjału bliskości Włocławka

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.1. Zwiększanie potencjału przedsiębiorczego lokalnej społeczności					
Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców	– Aktywizacja gospodarcza mieszkańców; – Podnoszenie umiejętności zawodowych mieszkańców przydatnych na rynku pracy;	– Liczba organizowanych szkoleń zawodowych i dokształceń dla mieszkańców;	– Budżet gminy; – Fundusze krajowe i zagraniczne;	– Urząd Gminy Fabianki;	do 2030
Cel operacyjny 2.2. Nowoczesna i rozwinięta infrastruktura techniczna					
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej	– dobry stan techniczny dróg – poprawa komfortu transportu drogowego – wzrost liczby miejsc parkingowych – zmniejszenie emisji liniowej zanieczyszczeń – wysoki poziom bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego – dobrze oświetlone drogi – podniesienie efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego – chodniki w dobrym stanie technicznym	– Długość zmodernizowanych dróg; – Liczba wybudowanych miejsc parkingowych; – Liczba punktów rozbudowanego lub zmodernizowanego oświetlenia ulicznego. – Długość wybudowanych i zmodernizowanych chodników.	– Budżet gminy; – Środki GDDKiA; – Fundusze krajowe i zagraniczne;	– Urząd Gminy Fabianki; – Właściciele i Zarządcy dróg, w tym GDDKiA;	do 2030
Modernizacja infrastruktury wodociągowej	– wysokiej jakości infrastruktura wodociągowa, – zapewnienie bieżących dostaw wody, – stacje uzdatniania wody w dobrym stanie.	– Liczba awarii sieci wodociągowej; – Liczba wybudowanych i zmodernizowanych stacji uzdatniania wody.	– Budżet gminy; – NFOŚiGW w Warszawie; – WFOŚiGW; – PROW 2021-2027; – Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027).	– Urząd Gminy Fabianki;	do 2030
Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej	– wysokiej jakości infrastruktura kanalizacyjna – zwiększony dostęp mieszkańców do sieci kanalizacyjnej – wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków – wzrost liczby zbiorników bezodpływowych – zbiorniki bezodpływowe w dobrym stanie technicznym	– Długość sieci kanalizacyjnej; – Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej; – Udział ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej na obszarach wiejskich; – Liczba rozbudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni ścieków;	– Budżet gminy; – PROW 2021-2027 – Środki własne mieszkańców; – Fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Gminy Fabianki;	do 2030

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
		- Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków; - Liczba wyremontowanych zbiorników bezodpływowych.			
Wsparcie transportu publicznego	- poprawa komfortu transportu drogowego - zmniejszenie wykluczenia komunikacyjnego - zwiększenie dostępności autobusowego transportu publicznego - zwiększenie mobilności osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości przemieszczania się (m.in. seniorzy czy dzieci i młodzież) - zmniejszenie emisji liniowej zanieczyszczeń - skrócenie czasu podróży transportem publicznym	- Liczba wybudowanych i zmodernizowanych przystanków komunikacji autobusowej; - Liczba utworzonych nowych linii autobusowych;	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe i zagraniczne;	Urząd Gminy Fabianki;	do 2030
Rozbudowa sieci teleinformatycznej i elektroenergetycznej	- zwiększony dostęp mieszkańców do sieci światłowodowej - rozbudowana przewodowa i bezprzewodowa infrastruktura teleinformatyczna - sieć elektroenergetyczna w dobrym stanie technicznym	- Liczba gospodarstw domowych wyposażonych w urządzenie z dostępem do sieci światłowodowej; - Długość sieci elektroenergetycznej; - Liczba poważnych awarii sieci elektroenergetycznej.	- Budżet gminy; - Środki własne podmiotów zewnętrznych; - Fundusze krajowe i zagraniczne;	- Urząd Gminy Fabianki; - Podmioty zewnętrzne;	do 2030
Budowa sieci szkieletowej tras rowerowych	- zmniejszenie natężenia ruchu na drogach - zmniejszenie emisji liniowej zanieczyszczeń - przeniesienie ruchu rowerowego na wyznaczone drogi dla rowerów - zapewnienie spójnej sieci dróg dla rowerów - wzmocnienie potencjału turystyki rowerowej	Długość dróg dla rowerów;	- Budżet gminy; - Środki własne podmiotów zewnętrznych; - Fundusze krajowe i zagraniczne;	- Urząd Gminy Fabianki; - Podmioty zewnętrzne;	do 2030
Cel operacyjny 2.3. Sprzyjające warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego					
Wspieranie działań służących rozwojowi budownictwa mieszkaniowego	- wzrost liczby mieszkań - wzrost liczby mieszkańców - wzrost dochodów gminy związanych z podatkiem od nieruchomości - promocja gminy	- Liczba powstałych nowych mieszkań na terenie gminy; - Liczba osób meldujących się na terenie gminy.	- Budżet gminy; - Fundusze krajowe i zagraniczne;	Urząd Gminy Fabianki;	do 2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 3. Racjonalne zarządzanie zasobami środowiskowymi oraz przestrzenią:

- Cel operacyjny 3.1. Dostosowanie do skutków zmian klimatycznych,
- Cel operacyjny 3.2. Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
- Cel operacyjny 3.3. Spójny i harmonijny ład przestrzenny.

Zaplanowane działania w ramach celu 3 przyczyniają się do poprawy stanu środowiska oraz zrównoważonego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania gminy. Cechą zrównoważonego i harmonijnego rozwoju jest równowaga pomiędzy elementami społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi, polegająca na wzmacnianiu mocnych stron każdego z nich oraz minimalizowaniu działań wywołujących negatywne skutki. Oznacza to dążenie do synergii między obszarami, uwzględniając długoterminowe efekty dla obecnych i przyszłych pokoleń. Kluczowe jest racjonalne zarządzanie zasobami, promowanie innowacji, ochrona środowiska i wspieranie spójności społecznej, co umożliwia trwały rozwój oparty na współpracy, elastyczności i odpowiedzialności za otoczenie.

Skutki zmieniającego się klimatu, takie jak wzrost temperatur, częstsze i intensywniejsze zjawiska ekstremalne, nasilające się w ostatnich dekadach, stanowią poważne zagrożenie dla rozwoju społecznego i gospodarczego na całym świecie, w tym w Polsce. W związku z tym niezbędne jest podejmowanie działań adaptacyjnych do prognozowanych zmian klimatycznych, równoległe z inicjatywami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja). W odpowiedzi na te wyzwania gmina planuje realizację działań niskoemisyjnych i poprawę jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo przewiduje się wdrażanie działań na rzecz ochrony zasobów środowiska, promowanie edukacji ekologicznej, racjonalne gospodarowanie odpadami oraz wspieranie skutecznego usuwania azbestu.

Ład przestrzenny to sposób kształtowania przestrzeni, który zapewnia jej harmonijną organizację, uwzględniając uwarunkowania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz estetyczno-kompozycyjne. Jest on kluczowym czynnikiem wpływającym na atrakcyjność gminy, sprzyjając zrównoważonemu rozwojowi i sprawnemu funkcjonowaniu jej obszarów. Dlatego istotne jest regularne aktualizowanie dokumentów planistycznych, które porządkują przestrzeń, chroniąc istniejące zasoby i identyfikując nowe obszary rozwoju, tak aby tworzyły spójną całość z już zagospodarowanymi terenami. Integralną częścią każdego

układu przestrzennego jest infrastruktura techniczna i komunikacyjna oraz środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe.

Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego w gminie Fabianki koncentruje się na rozwijaniu nowej zabudowy zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, unikając jej nadmiernego rozproszenia i promując zwarty układ urbanistyczny. Osiągnięcie tego celu będzie realizowane poprzez opracowanie i aktualizację miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co pozwoli na lepszą kontrolę nad rozwojem terenów mieszkaniowych i usługowych.

Tabela 8. Cel strategiczny 3. Racjonalne zarządzanie zasobami środowiskowymi oraz przestrzenią

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.1. Dostosowanie do skutków zmian klimatycznych					
Wdrażanie działań niskoemisyjnych na rzecz poprawy jakości powietrza	– spadek emisji zanieczyszczeń – poprawa komfortu cieplnego w budynkach – poprawa efektywności energetycznej budynków – dostępność nowoczesnych rozwiązań technicznych – adaptacja do zmian klimatu – poprawa stanu środowiska – wzrost świadomości społecznej na temat jakości powietrza	– Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych; – Liczba budynków mieszkalnych i obiektów publicznych poddanych termomodernizacji; – Liczba przeprowadzonych działań niskoemisyjnych.	– Budżet gminy; – Środki własne mieszkańców i podmiotów prywatnych; – NFOŚiGW w Warszawie; – WFOŚiGW; – Fundusze krajowe i zagraniczne;	– Urząd Gminy Fabianki; – Podmioty prywatne; – Właściciele i zarządcy obiektów.	do 2030
Rozwój odnawialnych źródeł energii	– wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii – dostępność nowoczesnych rozwiązań technicznych – poprawa efektywności energetycznej budynków – wzrost świadomości społecznej na temat jakości powietrza – wymienione ogrzewanie w placówkach oświatowych	– Liczba wybudowanych instalacji OZE; – Liczba gospodarstw domowych podłączonych do instalacji OZE; – Liczba gospodarstw z lepszą klasą zużycia energii; – Liczba wymienionych systemów ogrzewania w placówkach oświatowych;	– Budżet gminy; – Środki własne mieszkańców i podmiotów prywatnych; – NFOŚiGW w Warszawie; – WFOŚiGW; – Fundusze krajowe i zagraniczne;	– Urząd Gminy Fabianki; – Podmioty prywatne; – Właściciele i zarządcy obiektów.	do 2030
Cel operacyjny 3.2. Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego					
Wzmacnianie i ochrona wartości przyrodniczych	– zasoby przyrodnicze gminy w dobrym stanie – stała kontrola stanu środowiska przyrodniczego – wzrost powierzchni objętej ochroną prawną	– Liczba zrealizowanych działań z zakresu utrzymania istniejących obszarów zieleni urządzonej oraz tworzenie nowych lokalnych i regionalnych terenów zieleni; – Powierzchnia terenów zieleni; – Powierzchnia obszarów objętych ochroną prawną;	– Budżet gminy; – Budżet RDOŚ; – Fundusze krajowe i zagraniczne;	– Urząd Gminy Fabianki; – RDOŚ;	do 2030
Sprawny system gospodarowania odpadami	– funkcjonalny system gospodarowania odpadami komunalnymi	– Ilość odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny;	– Budżet gminy;	– Urząd Gminy Fabianki;	do 2030

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	– prawidłowe gromadzenie i pozbywanie się odpadów przez mieszkańców, w tym odpadów z działalności rolniczej – spadek udziału wyrobów azbestowych	– Ilość azbestu poddanego utylizacji; – Ilość folii rolniczej poddanego utylizacji; – Liczba zlikwidowanych tzw. „dzikich wysypisk”.	– Fundusze krajowe i zagraniczne;		
Cel operacyjny 3.3. Spójny i harmonijny ład przestrzenny					
Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego	– rozwój nowej zabudowy z zachowaniem przyjętego ładu przestrzennego, – Unikanie rozpraszania zabudowy i promowanie zwartej,	– Liczba sporządzonych i poddanych aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	– Budżet gminy;	– Urząd Gminy Fabianki	do 2030

Źródło: Opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki

3.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Fabianki jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie włocławskim, na prawym tj. północnym brzegu rzeki Wisły. Położona jest w odległości ok. 100 km od Bydgoszczy i ok. 55 km od Torunia w kierunku południowo-wschodnim, po północnej stronie Włocławka. Gmina Fabianki zajmuje powierzchnię 76,1 km² (7 610 ha), co stanowi 5,17% powierzchni powiatu włocławskiego. Jest to jedna z najmniejszych powierzchniowo gmin powiatu.² Gmina graniczy z miastem Włocławek, gminą miejsko-wiejską Bobrowniki, gminą miejsko-wiejską Dobrzyń nad Wisłą, gminą wiejską Lipno i gminą wiejską Wielgie. Na terenie Gminy Fabianki znajdują się 22 miejscowości, podzielone na 16 jednostek pomocniczych – sołectw. Wszystkie miejscowości mają charakter wiejski.

Do większych miejscowości należą m.in.:

- Fabianki – siedziba władz gminy, lokalny ośrodek usług administracyjnych, oświatowych i częściowo handlowych.
- Szpetal Górny – duża wieś w południowej części gminy, granicząca z Włocławkiem. Posiada silne tendencje suburbanizacyjne – na jej terenie następuje rozwój budownictwa jednorodzinnego.
- Cyprianka, Chełmica Duża – wsie położone w rejonie jeziora Chełmica, z częściowym potencjałem turystycznym i rekreacyjnym.
- Bogucin, Nasiegniewo, Osiek – mniejsze jednostki osadnicze, o wiodącej funkcji rolniczej i coraz częstszej funkcji mieszkaniowej (w szczególności dla osób dojeżdżających do pracy do Włocławka).

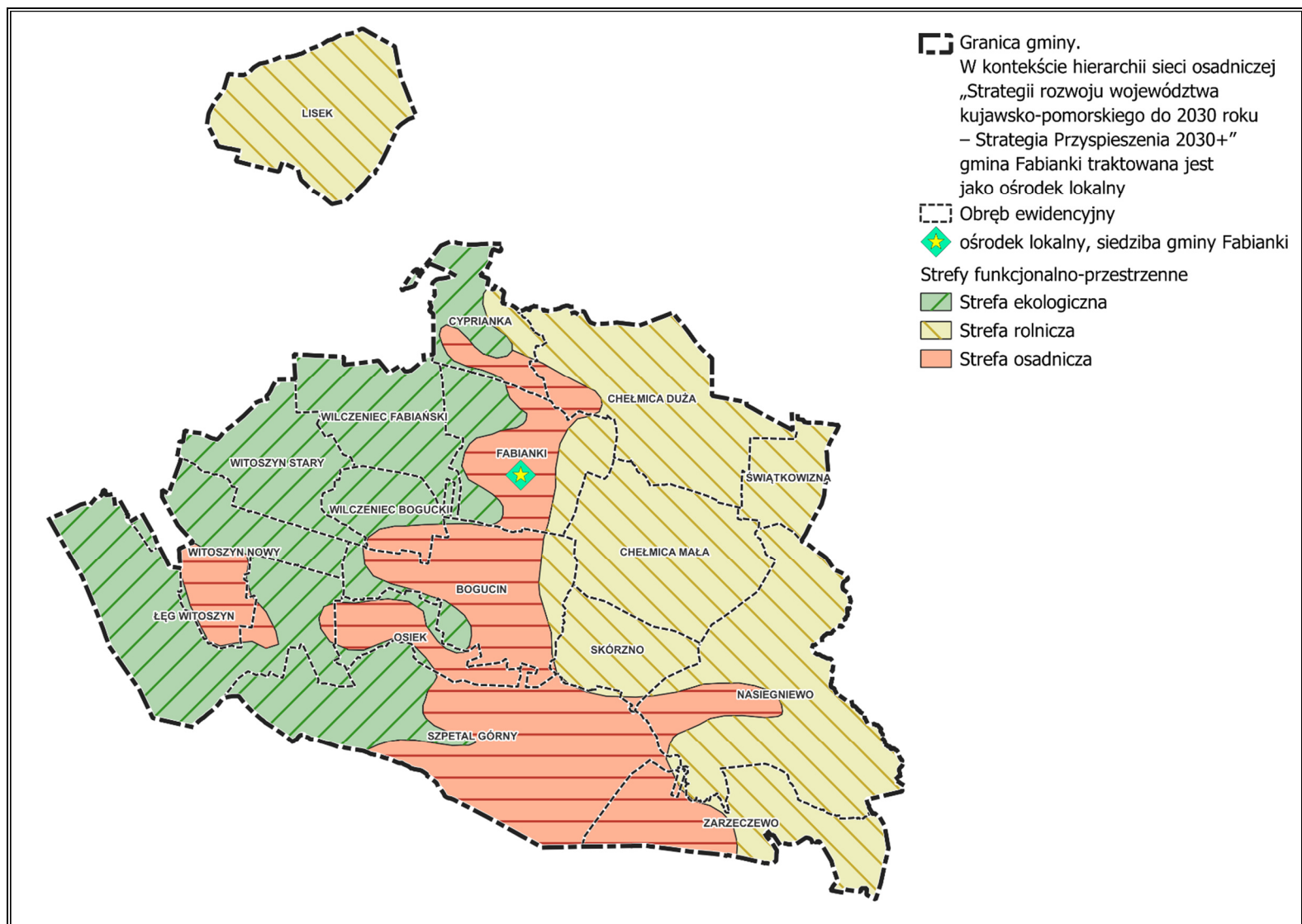
W kontekście hierarchii sieci osadniczej „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+” gmina Fabianki traktowana jest jako ośrodek lokalny.

W strukturze gminy wyróżnić można trzy następujące strefy (jednostki) struktury przestrzennej:

- ekologiczną – obejmującą zachodnią, leśną część gminy, która tworzy ciągi ekologiczne,
- osadniczą – obejmującą tereny położone wzdłuż drogi krajowej nr 67 i drogi wojewódzkiej nr 563 oraz południową część gminy tj. obecne i przyszłe obszary przewidziane do intensywnej zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej, związane z procesem suburbanizacji miasta Włocławka,
- rolniczą – obejmującą pozostałą, w głównej mierze wschodnią część gminy, wskazaną do intensyfikacji produkcji rolnej.

² https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/lmgp_2.html?gmap=gp0 (dostęp: 29.03.2024 r.)

Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Strefy funkcjonalno-przestrzenne

Źródło: Opracowanie własne

Gmina charakteryzuje się rolniczym charakterem. W poszczególnych miejscowościach dominuje zabudowa jednorodzinna wraz z zabudową zagrodową, uzupełniona o podstawowe funkcje usługowe. Północna część gminy charakteryzuje się luźniejszą zabudową, gdzie przeważają gospodarstwa rolne, natomiast część południowa granicząca bezpośrednio z miastem Włocławek, jest rejonem najintensywniejszego rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zwłaszcza tereny wzdłuż głównych dróg (m.in. droga krajowa nr 67, droga wojewódzka nr 562, drogi powiatowe) gdzie rozwija się zabudowa liniowa. Obszary i tereny usługowe oraz produkcyjno-magazynowe występują pojedynczo wśród zabudowy mieszkaniowej. Głównymi ośrodkami usługowo-społecznymi są miejscowości Fabianki i Szpetal Górny, gdzie skupiona jest większość usług publicznych.

Gmina Fabianki znajduje się w miejskim obszarze funkcjonalnym niemal 100–tysięcznego Włocławka i jest z nim silnie powiązana funkcjonalnie. Powiązania te opierają się głównie na codziennej aktywności mieszkańców i mają charakter bardzo zróżnicowany (społeczny, gospodarczy, administracyjny itp.), przy czym najsilniej wyrażają się w dużych udziałach osób dojeżdżających codziennie do pracy do Włocławka.

Z uwagi na wzrost liczby mieszkańców oraz rosnące potrzeby w zakresie mieszkalnictwa i usług publicznych, planowanie przestrzeni w gminie ma kluczowe znaczenie. Korzystne uwarunkowania lokalizacyjne, bliskość miasta Włocławka wzmacniają presję na nowe tereny zabudowy. Wobec powyższego, konieczne jest racjonalne i zrównoważone kształtowanie struktur przestrzennych, które uwzględnią przyszłe potrzeby i dynamiczny rozwój gminy, poprzez elastyczne dostosowanie przeznaczenia gruntów oraz planowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową zgodnie z narastającym zapotrzebowaniem, a także gospodarczą oraz publiczną.

3.2. System powiązań przyrodniczych

Gmina Fabianki zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn, znajduje się w obrębie zaliczanym do nadwiślańskiej dzielnicy klimatycznej. Klimat na tym terenie określany jest jako umiarkowany, ciepły, przejściowy, który kształtowany jest przez ścierające się ze sobą kontynentalne i oceaniczne masy powietrza. Średnioroczna suma opadów na obszarze gminy wynosi około 550 mm. Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi od 230 do 240 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi ok. -2°C, a w lipcu ok. 19°C, co przekłada się na średnią roczną temperaturę wynoszącą około 8-9°C.

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2023 r. wynosiła 1 688,52 ha. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła 21,9%, co jest wartością niższą od średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskie (23,5%) i kraju (29,6%). Na terenie gminy kompleksy leśne

zlokalizowane są przede wszystkim w jej zachodniej części. Wśród gatunków lasotwórczych dominuje sosna zwyczajna. Z pozostałych gatunków na uwagę zasługują dąb szypułkowy i bezszypułkowy, brzoza brodawkowata, olsza czarna, a także modrzew europejski, świerk pospolity, buk, jesion, grab, olsza szara, osika i lipa.

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie gminy znajdują się:

- obszar chronionego krajobrazu Niziny Ciechocińskiej,
- obszar Natura 2000 Cyprianka PLH040013,
- obszar Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły PLH040039,
- obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Wisły PLB040003,
- 22 użytki ekologiczne.

Przez obszar gminy przebiegają następujące korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym:

- Dolina Dolnej Wisły GKPnC-10B,
- Lasy Czernikowskie GKPnC-12A.

Ponadto zlokalizowane są również lokalne korytarze ekologiczne.

Pod względem hydrologicznym obszar gminy leży w dorzeczu Wisły. Wody powierzchniowe na tutejszym terenie mają charakter nizinny. Po południowej stronie gminy przepływa Wisła, która na tym odcinku posiada cechy zbiornika śródlądowego. Wielkość przepływów w znacznym stopniu modyfikuje praca zapory we Włocławku. Prawobrzeżnymi dopływami Wisły na terenie gminy są Chełmiczka, Dopływ spod Wilczeńca, Dopływ spod Bogucina, Dopływ z Gnojna, Święty Strumień oraz Dopływ spod jeziora Tupadelskiego. Do większych jezior należy Jezioro Chełmica.

Na obszarze gminy wyznaczono zlewnie następujących jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp):

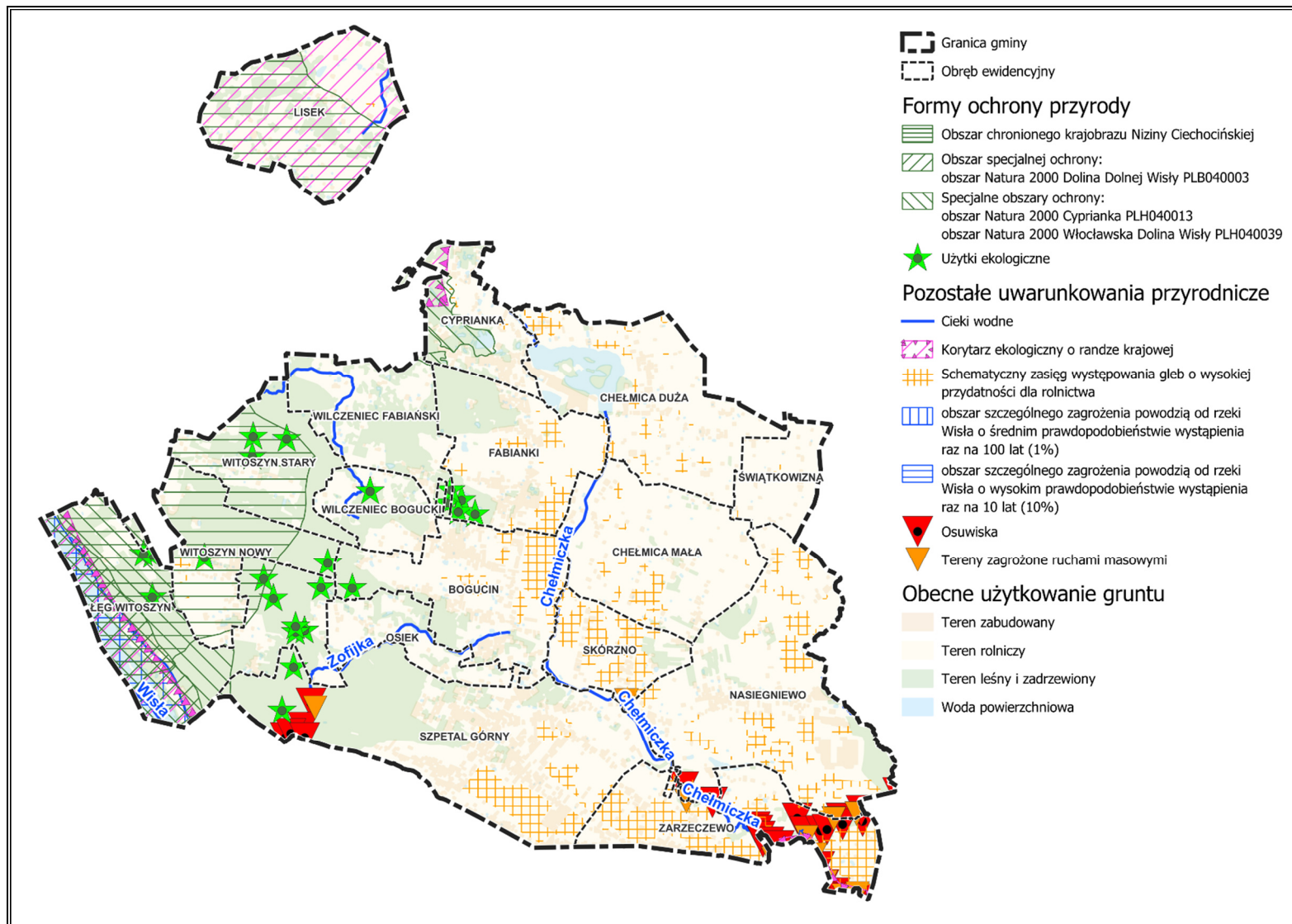
- RW20001229199 Wisła od Zgłowiączki do Brdy,
- RW200021275999 Zb. Włocławek,
- RW200010275989 Święty Strumień,
- RW200012279 Wisła od zb. Włocławek do Zgłowiączki,
- RW20001027934 Gryska,
- LW20025 Chełmickie.

Według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju, na terenie gminy Fabianki występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wisła o średnim prawdopodobieństwie

wystąpienia raz na 100 lat (1%) oraz o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi raz na 10 lat (10%). Najbardziej zagrożonym terenem są obszary zamieszkałe i zurbanizowane, które bezpośrednio sąsiadują z obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

Na terenie gminy Fabianki występują wody podziemne wiekowo związane z czwartorzędem, trzeciorzędem i kredą. Podstawowym źródłem ich zasilania są opady atmosferyczne. Wody czwartorzędowe są związane z piaszczysto-żwirowymi osadami akumulacji lodowcowej, wodnolodowcowej i rzecznej, zalegają na głębokości od 0-2 m w największych obniżeniach powierzchni terenu, jakie tworzą misy jeziorne, wytopiska i niskie tarasy Wisły aż do 25 – 50 m.

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Środowisko przyrodnicze

Źródło: Opracowanie własne

Według podziału Polski na 174 jednolite części wód podziemnych (jcwpd), teren gminy leży na obszarze trzech jcwpd: PLGW200046 występującą w części zachodniej, PLGW200048 występującą w części wschodniej oraz PLGW200045, której fragmenty obejmują południową część gminy. Dodatkowo zachodnia część obszaru gminy Fabianki leży w obszarze nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 215 Subniecka warszawska.

Według podziału fizycznogeograficznego Polski obszar gminy Fabianki położony jest na terytorium dwóch makroregionów fizyczno-geograficznych, tj. Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego i Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, w obszarze mezoregionów: Pojezierze Dobrzyńskie, Nieszawski Przełom Wisły i Kotlina Płocka. Głównymi utworami przypowierzchniowymi występującymi na przeważającym terenie gminy Fabianki są gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i żwiry lodowcowe, które występują głównie we wschodniej jej części. W zachodniej części występują także płyty piasków i żwirów sandrowych, madow rzecznych, torfów i namulów, piasków eolicznych, glin, soliflukcyjno-deluwialnych glin z rumoszami i mułków rzecznych.

Na obszarze gminy występują gleby bielcowe, pseudobielcowe, brunatne, czarne ziemie właściwe, czarne ziemie zdegradowane, torfowe, torfowo-mineralne, murszowo-mineralne oraz mady średnie. Największy procentowy udział w strukturze gruntów ornych stanowią gleby klasy IVa (gleby orne średnie jakości) stanowiąc 28,1% powierzchni gruntów ornych gminy. Gleby klasy bonitacyjnej IIIa i IIIb (gleby orne średnio dobre) zajmują łącznie ok. 22,3% ogółu powierzchni gruntów ornych. Zbliżoną powierzchnię gleb ornych około 18% zajmują klasy bonitacyjne V i VI (gleby orne słabe i najslabsze). Na obszarze gminy Fabianki nie występują natomiast najlepsze oraz bardzo dobre gleby orne klasy I i II.

Na terenie gminy nie są zlokalizowane udokumentowane złoża kopalin, w związku z czym brak jest terenów i obszarów górniczych.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Ośłony Przeciwsuwiskowej SOPO), na obszarze gminy znajdują się obszary zagrożone ruchami masowymi. Zlokalizowane są one głównie w południowej części gminy, wzdłuż skarby nadwiślańskiej.

3.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Układ drogowy na terenie gminy Fabianki tworzą:

- droga krajowa nr 67 relacji Lipno – Włocławek, stanowiąca główny ciąg komunikacyjny na obszarze gminy,
- droga wojewódzka nr 562 relacji Szpetal Górny – Płock,

— drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

Sieć dróg gminnych umożliwia komunikację między poszczególnymi jednostkami osadniczymi gminy. Na tutejszym obszarze występują także połączenia autobusowe, które umożliwiają przemieszczanie się. Dobry stan techniczny wpływa na zmniejszenie się wydzielania spalin oraz kurzów i pyłów do atmosfery, dlatego istotne jest utrzymanie dróg w dobrym stanie i poddawanie ich regularnym pracom modernizacyjnym.

Poniżej przedstawiono zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ ustalenia szczególnie istotne dla kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, dotyczące rozwoju gminy w najbliższej dekadzie oraz pozwalające we właściwy sposób określić rolę i znaczenie gminy w rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego.

Do infrastruktury transportowej obsługującej kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa kujawsko-pomorskiego przebiegającej przez obszar gminy Fabianki należą:

- droga krajowa nr 62 oraz droga krajowa nr 67 na odcinku DK15 (Strzelno) – S10:
 - stan realizacji: funkcjonująca, do budowy lub przebudowy,
 - oczekiwania: realizacja drogi jako drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego w układzie jezdni 2+2 lub 2+1 z budową obwodnic,
- międzynarodowa Droga Wodna E40:
 - stan realizacji: do rozbudowy,
 - oczekiwania: znaczenie transportowe w ujęciu międzyregionalnym – docelowe; po przywróceniu zdolności transportowych. Realizacja standardu obsługi zawartej w umowie AGN. Nie przewiduje się osiągnięcia standardów docelowych do roku 2030.

W poniższej tabeli wykazano kluczowe projekty „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”, których realizacja dotyczyć będzie gminy Fabianki.

Tabela 9. Kluczowe projekty „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”, których realizacja dotyczyć będzie gminy Fabianki

Nr projektu	Nazwa	Charakterystyka	Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu
435	Budowa S 10	Budowa drogi w klasie S, która przebiegać będzie przez cztery województwa – zachodniopomorskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie i mazowieckie, łącząc ze stolicą kraju ośrodki stołeczne województw – Bydgoszcz, Toruń i Szczecin, ze szczególnym (priorytetowym) uwzględnieniem odcinka Bydgoszcz – Toruń. Inwestycja ma na celu poprawę dostępności międzyregionalnej, usprawnienie ruchu oraz zwiększenie bezpieczeństwa.	Zadanie administracji rządowej
441	Budowa alternatywnej przeprawy przez	Inwestycja ma na celu zintegrowanie krajowego układu komunikacyjnego w obszarze wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, poprzez umożliwienie dostępu transportu	Zadanie administracji rządowej

Nr projektu	Nazwa	Charakterystyka	Podmiot odpowiedzialny za realizację projektu
	Wisłę we Włocławku(1)	powyżej 40 ton prawobrzeżnej części województw: kujawsko-pomorskiego oraz mazowieckiego do sieci TEN-T a w szczególności autostrady A1 poprzez istniejące węzły autostradowe Włocławek Północ, Włocławek Zachód. Korzystanie obecnie z wyeksploatowanych dwóch istniejących przepraw mostowych, łączących sąsiednie brzozy rzeki Wisły, tj. Mostu im. Marszałka Rydza-Śmigłego zlokalizowanego w centralnej części miasta oraz zapory bocznej stopnia wodnego, zlokalizowanej w ciągu drogi krajowej DK 67, na którym odbywa się ruch o znaczeniu krajowym, często również międzynarodowym (zbieg dwóch dróg krajowych), jest ograniczone dla pojazdów powyżej 30t (w przypadku mostu na stopniu wodnym we Włocławku) oraz 15t (most stalowy). Obie przeprawy z uwagi na stan techniczny i ograniczenia konstrukcyjne nie mogą być przebudowane w sposób umożliwiający poprawę tych parametrów. Powoduje to poważne ograniczenia dla rozwoju gospodarczego tej części kraju oraz ponad 100 km przerwę w krajowym układzie komunikacyjnym pomiędzy przeprawami dostosowanymi dla pojazdów o DMC powyżej 30t (w Płocku lub w Toruniu). Budowa kolejnej przeprawy jest jednym z priorytetów umożliwiających zapewnienie spójności systemów transportowych i infrastrukturalnych, umożliwia zintegrowanie dróg krajowych S10 (bez względu na ostateczny wybór przebiegu), DK 67 z autostradą A1 i DK 91. Budowa trzeciej przeprawy mostowej we Włocławku w znaczący sposób usprawni ruch tranzytowy oraz dostępność komunikacyjną, ułatwiając dojazd: do autostrady A1, DK nr 91, DK nr 62, S 10.	
452	Budowa linii kolejowej dużych prędkości w ramach „Szprychy nr 1” o przebiegu zgodnym z interesami województwa	Budowa linii kolejowej dużych prędkości stanowiącej komponent kolejowy realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego w przebiegu zgodnym z interesami rozwojowymi województwa, to jest w wariantach optymalnym w relacji: Centralny Port Komunikacyjny – Płock – Włocławek – Inowrocław – Bydgoszcz/Toruń – Chełmno/Wąbrzeźno – Grudziądz – Trójmiasto wraz z realizacją linii w kierunku Koszalina i Szczecina.	Zadanie administracji rządowej

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ Gmina Fabianki położona jest w powiecie włocławskim, dla którego przewidziany do realizacji jest projekt kluczowy nr 423: Rozwój podstawowej i strategicznej infrastruktury sportowej, podpunkt: brak basenu, krytej pływalni w powiecie włocławskim. Gmina Fabianki może być potencjalną lokalizacją dla tej inwestycji.

Największym uwarunkowaniem rozwoju sieci drogowej na obszarze gminy jest realizacja planowanej od wielu lat drogi ekspresowej S10. Koncepcja trasy szybkiego ruchu łączącej Toruń z Warszawą pojawiła się już w latach 70. XX w. Przez wiele lat analizowanych było wiele wariantów tej drogi w szerokim korytarzu przebiegu między powyższymi miastami. Zintensyfikowane prace nad realizacją drogi ruszyły pod koniec 2018 r. kiedy to rozpoczęto opracowywanie Studium Sieciowego dla obszaru województwa mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego. Następnie na początku 2021 r. GDDKiA przedstawiła studium korytarzowe, w którym jako optymalny wybrany został wariant korytarza przebiegu drogi, który biegłby od węzła z autostradą A1 „Włocławek Północ”, następnie nową przeprawą przez Wisłę we Włocławku wchodziłby na obszar gminy, omijał Bogucin od zachodu, przecinał drogę krajową nr 67 na wysokości miejscowości Fabianki i biegłby dalej w kierunku wschodnim przez obszar rolniczy gminy. Wybrany wariant był jedynie osią korytarza mającego po ok. 5 km szerokości, z dodatkowymi poszerzeniami w miejscach wymagających szerszych analiz. Taką analizę

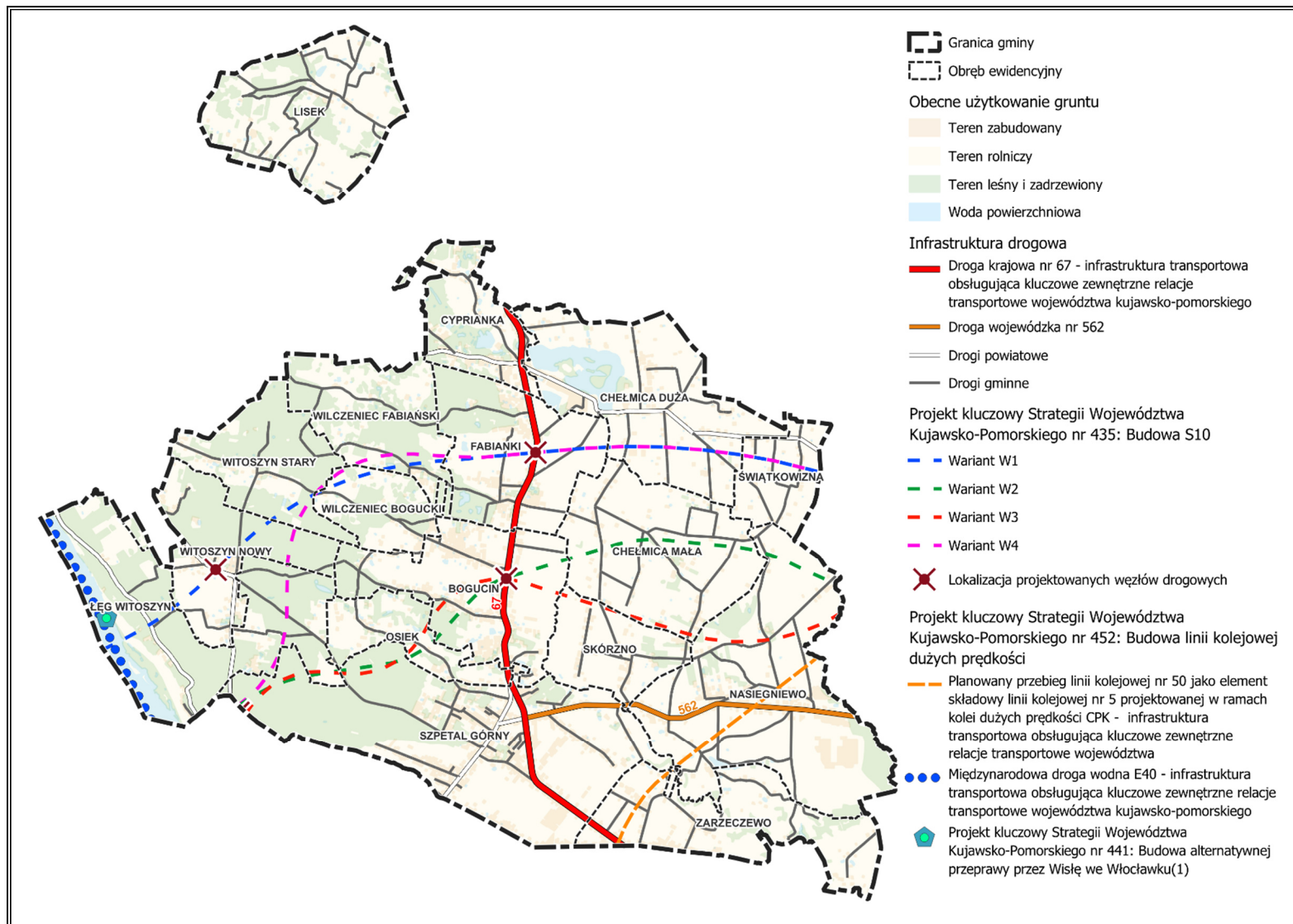
rozpoczęto w 2022 r., kiedy to zlecono opracowanie Studium Techniczno – Ekonomiczno – Środowiskowe z materiałami do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla odcinka od Autostrady A1 do planowanej Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej. Jego celem jest wskazanie najkorzystniejszego wariantu przebiegu przyszłej drogi ekspresowej, analizując wcześniej wybrany korytarz.

W chwili opracowywania niniejszej strategii przeprowadzona została II tura spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami gmin, przez obszar których przebiegać ma przyszła droga, w tym z mieszkańcami gminy Fabianki. Zaprezentowano również opracowane do tej pory 4 wybrane warianty przebiegu trasy drogi S10. Finalne warianty przebiegu drogi ekspresowej zaprezentowane zostaną natomiast w I kwartale 2025 r. wraz z opracowaniem Studium Techniczno – Ekonomiczno – Środowiskowego.

Droga ekspresowa S10 stanowi docelowy element sieci najważniejszych połączeń europejskich tworzących Transeuropejską sieć transportową TEN-T. Planowana droga ekspresowa S10 połączy aglomerację szczecińską, aglomerację bydgosko-toruńską i aglomerację warszawską, zapewniając również powiązanie drogami szybkiego ruchu dla Płocka i Włocławka.

Przez teren gminy Fabianki nie przebiegają linie kolejowe. Jednakże wraz z budową Centralnego Portu Komunikacyjnego rozpoczęto prace w zakresie rozwoju krajowej infrastruktury kolejowej. Jedną z badanych koncepcji była budowa linii szybkiej kolei w relacji Warszawa – CPK – Płock – Włocławek – Grudziądz – Gdańsk, której warianty wytyczono na obszarze gminy Fabianki. Szersze analizy oraz cykl spotkań informacyjno-konsultacyjnych doprowadziły do wybrania w połowie 2024 r. inwestorskiego wariantu budowy linii kolejowej nr 5 i 50 na odcinku węzeł CPK – Płock – Włocławek, który przebiegałby po wschodniej stronie gminy. Na uwagę zasługuje fakt umieszczenia projektowanej stacji kolejowej „Nasiegniewo” na obszarze gminy Dobrzyń nad Wisłą. Planowana linia kolejowa nr 50 stanowić będzie infrastrukturę transportową obsługującą kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa kujawsko-pomorskiego.

Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Infrastruktura komunikacyjna

Źródło: Opracowanie własne

Zaplanowana prędkość projektowa na wybranym odcinku linii kolejowej wyniesie nawet 350 km/h, co znacząco skróci czas podróży. Dzięki temu z Włocławka do Warszawy Centralnej będzie można dojechać w około 1 godz. 10 min, zamiast obecnych ponad 2 godzin. Projektowana linia ma być przeznaczona zarówno dla ruchu towarowego, jak i pasażerskiego. W kolejnym etapie wybrany wariant inwestorski zostanie włączony w projekt Zintegrowanej Sieci Kolejowej, w ramach której wykonana zostanie ewaluacja układu dalekobieżnej sieci kolejowej. Biorąc pod uwagę czas trwania poszczególnych etapów inwestycji, zakończenie budowy linii kolejowych zakłada się po 2035 roku.

3.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność osiedleńczą dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Procent budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych na terenie gminy w roku 2023 wyniósł 29,7%.

Na obszarze gminy uchwałą nr XIV/160/2020 Rady Gminy Fabianki z dnia 10 grudnia 2020 r. zmienioną uchwałą nr XXXVII/373/2023 Rady Gminy Fabianki z dnia 21 kwietnia 2023 r. wyznaczona została aglomeracja Fabianki o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 3939. Aglomeracja obejmuje częściowo miejscowości: Bogucin, Wilczeniec Bogucki, Chełmica Mała, Chełmica-Cukrownia, Cyprianka, Fabianki, Nasiegniewo, Skórzno, Szpetal Górny i Uniechowo. Na terenie aglomeracji Fabianki w najbliższych latach planuje się budowę nowych odcinków sieci kanalizacyjnej w miejscowości Szpetal Górny na ulicach: Przyleśna, Żwirowa, Zachodnia, Słoneczna, Lipowa, Wspólna, Jasna, Zagajnikowa, Radosna, Bajeczna, Olszowa oraz Leśna.

W pozostałych częściach gminy, niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, podstawową infrastrukturą techniczną w zakresie gospodarki ściekowej stanowią przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe. Przydomowe oczyszczalnie oraz zbiorniki bezodpływowe znajdują się na obszarach, na ogół rozproszonej zabudowy mieszkalnej, gdzie podłączenie budynków do kanalizacji jest obecnie ekonomicznie nieuzasadnione, ze względu na wysokie koszty. Następnie nieczystości płynne dostarczane są taborami asenizacyjnym do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków.

Rysunek 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Infrastruktura techniczna

Źródło: Opracowanie własne

Procent budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury wodociągowej w stosunku do ogółu budynków mieszkalnych na terenie gminy w roku 2023 wyniósł 93,7%, co oznacza, że obszar gminy niemal w całości pokryty jest siecią wodociagową. Zaopatrzenie w wodę odbywa się ze studni głębinowych bazujących na wodach trzeciego poziomu wodonośnego leżących na głębokości ok. 40 m. W gminie znajdują się dwa ujęcia wody w miejscowości Szpetal Górny oraz Chełmica-Cukrownia.

Na terenie gminy Fabianki nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze, co jest spowodowane wiejskim charakterem gminy. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych oraz obiektów publicznych.

Gmina Fabianki zasilana jest gazem ziemnym typu E, który jest dystrybuowany do odbiorców poprzez sieci średniego i niskiego ciśnienia. Zgodnie z danymi Polskiej Spółki Gazownictwa Stopień gazyfikacji gminy wynosi 23,35%, a dystrybucyjna sieć gazowa znajduje się w miejscowościach Bogucin, Kulin, Nasiegniewo, Osiek, Szpetal Górny, Uniechowo, Urszulewo, Wilczeniec Bogucki i Zarzeczewo. Częścią systemu dystrybucyjnego są stacje gazowe średniego ciśnienia, zlokalizowane w miejscowości Szpetal Górny (przepustowość $Q=630\text{m}^3/\text{h}$) oraz Bogucin (przepustowość $Q=630\text{m}^3/\text{h}$), które stanowią źródło zasilania dla gazociągów niskiego ciśnienia.

Przez obszar gminy Fabianki przebiegają następujące gazociągi wysokiego ciśnienia:

- DN 500; MOP 5,5 MPa relacji Głowina - Włocławek I.
- DN 500; MOP 5,5 MPa relacji Głowina - Włocławek II,
- DN 700; MOP 8,4 MPa relacji Głowina Gustorzyn.

Ponadto w Szpetalu Górnym zlokalizowana jest stacja gazowa wysokiego ciśnienia.

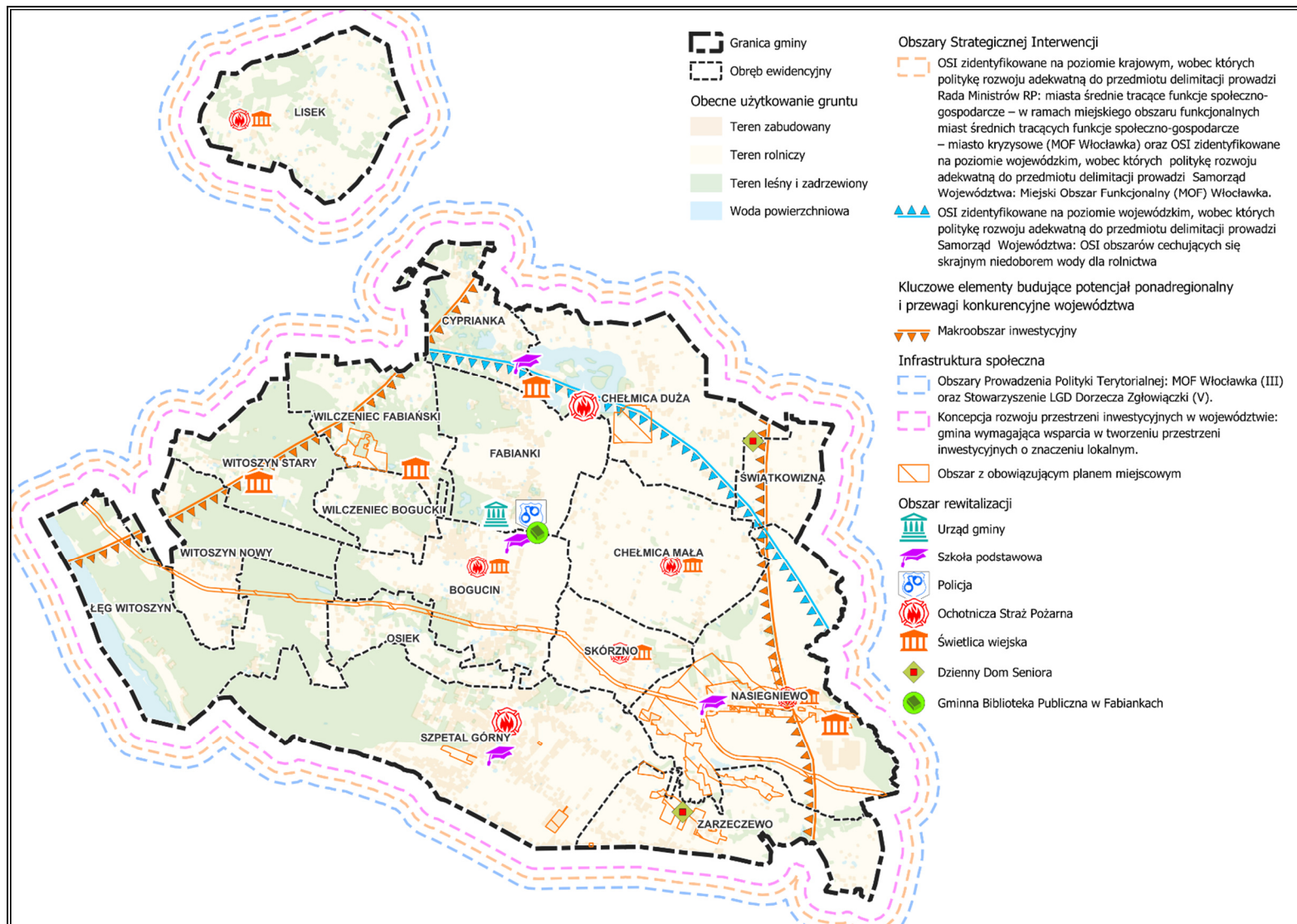
Gmina Fabianki zaopatrywana jest w energię elektryczną ze stacji GPZ 110/15 kV Włocławek Zawisze. Na obszarze gminy energia elektryczna jest rozprowadzana poprzez linie średniego napięcia do poszczególnych stacji transformatorowych SN/nN znajdujących się na jej terenie, z których wyprowadzona jest sieć niskiego napięcia trafiająca bezpośrednio do odbiorców końcowych.

Ponadto na tutejszym obszarze zlokalizowane są następujące elementy Krajowego Systemu Przesyłowego:

- napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV relacji GPZ Lipno – GPZ Włocławek Zawisze.

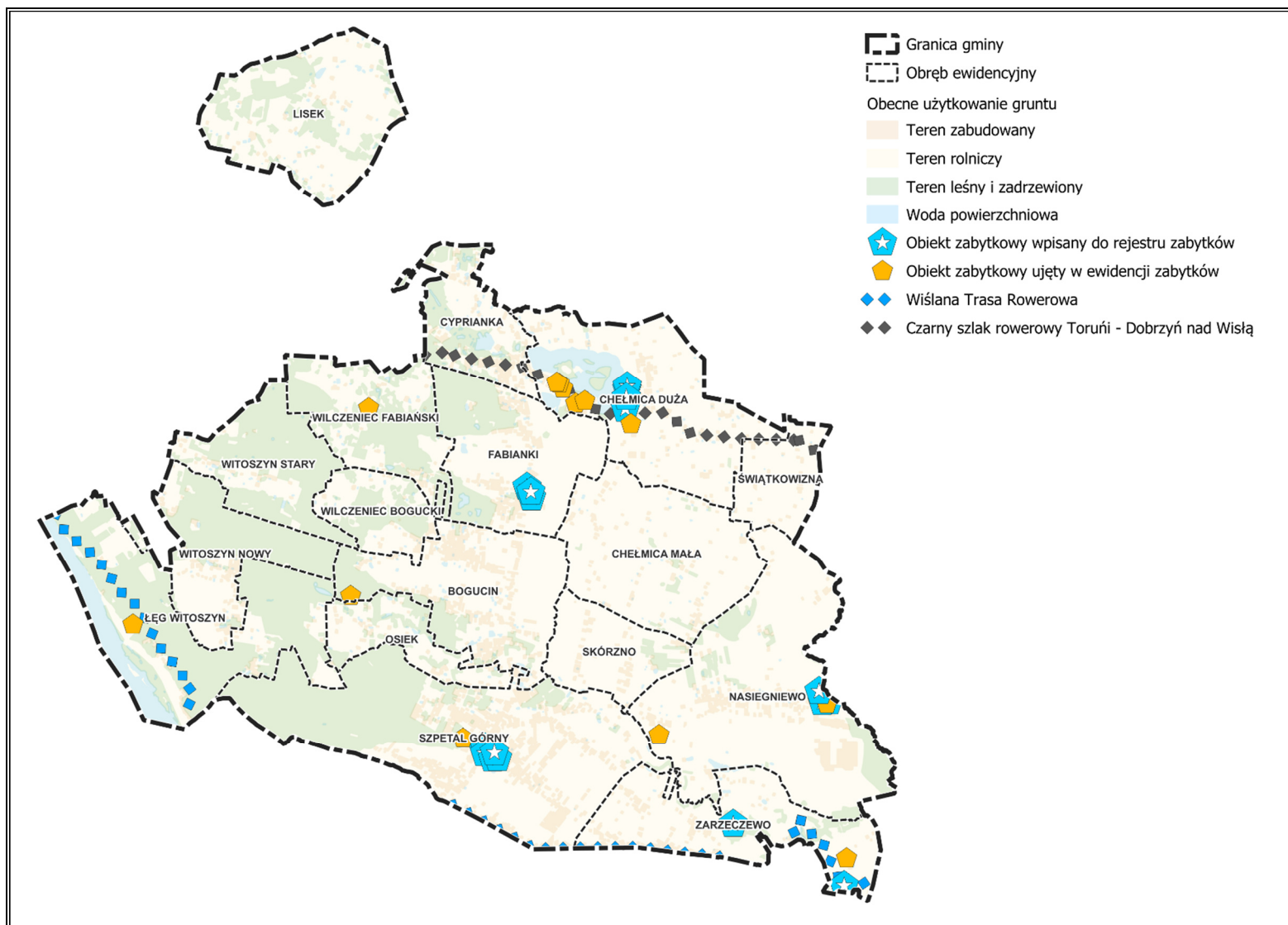
Na terenie gminy funkcjonują przedszkola i szkoły podstawowe. Główną instytucją kultury jest Gminna Biblioteka Publiczna w Fabiankach.

Rysunek 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Infrastruktura społeczna

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Dziedzictwo kulturowe i turystyka

Źródło: Opracowanie własne

Gmina posiada walory przyrodnicze i kulturowe, które mogą być podstawą dla rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej. Jednostka położona jest przy Włocławku, który uchodzi za stolicę Kujaw Wschodnich. Region ten posiada najważniejsze cechy kulturowe takie jak: etnograficzne, społeczne, gospodarcze oraz inne uformowane wielowiekową tradycją co sprawia, że Kujawy należą do najbardziej tradycyjnych regionów w całym kraju. Na terenie gminy zlokalizowanych jest także wiele obszarów i obiektów zabytkowych. Dodatkowo przez tutejszy obszar (m. Cyprianka, m. Chełmica Duża) przebiega czarny szlak rowerowy Toruń - Osiek - Bobrowniki - Zaduszniki - Dobrzyń nad Wisłą oraz Wiśłana Trasa Rowerowa, która biegnie wzdłuż rzeki Wisły.

Gmina Fabianki posiada dobre warunki dla rozwoju turystyki wypoczynkowej. Do walorów turystycznych zaliczyć można: zachowane dziedzictwo kulturowe, bogatą historię oraz korzystne położenie i walory krajoznawcze z zachowanymi naturalnymi krajobrazami. Powyższe czynniki stanowią dobre warunki do rozwoju wszelkich form wypoczynku oraz rekreacji, w tym wypoczynku weekendowego dla mieszkańców Włocławka.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ obszar gminy znalazł się także w **makroobszarze inwestycyjnym**. Jest to rejon skupień już obecnie funkcjonujących stref gospodarczych i parków przemysłowych, obszarów inwestycyjnych, wciąż oferujących rezerwy terenowe oraz lokalizacji predestynowanych do wyznaczenia w przyszłości terenów inwestycyjnych. Cechą charakterystyczną wszystkich wyznaczonych makroobszarów jest ich relatywnie bardzo dobra dostępność komunikacyjna, potencjalna dostępność przestrzeni inwestycyjnej o zróżnicowanych walorach oraz obecność dużego ośrodka miejskiego, który stanowi rezerwuuar wykwalifikowanych kadr oraz zaplecze finansowo-konsultingowe (w przypadku gminy – miasto Włocławek), a także jest albo może być podstawą rozwoju współpracy badawczo-rozwojowej i naukowej z przedsiębiorcami (co sprzyja rozwojowi innowacyjności, dla której niezbędnym uwarunkowaniem jest kombinacja cech typowych dla największych miast).

Gmina Fabianki została wskazana również, jako **gmina wymagająca wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym**. W związku z brakiem uwarunkowań sprzyjających rozwojowi działalności na tych obszarach, wskazano działania z zakresu sprzyjania lokalnym przedsiębiorcom (łatwość uzbrojenia terenu, niższe koszty realizacji „wspólnej” infrastruktury, dróg dojazdowych, itp.), oraz poprawy ładu przestrzennego, podnoszenia jakości życia i minimalizowania oddziaływania na środowisko. Na terenie województwa w tym zakresie wyróżnia się trzy kategorie gmin pod względem potrzeby i charakteru wsparcia rozwoju terenów inwestycyjnych: gminy, w których są dostępne lub są możliwe do wskazania tereny inwestycyjne o skali wielkoprzestrzennej, gminy w których są

dostępne tereny o znaczeniu lokalnym oraz gminy, w których należy dążyć do utworzenia terenów o znaczeniu lokalnym. Gmina Fabianki należy do trzeciej kategorii. Sąsiadujące z gminą miasto Włocławek wskazane zostało jako szczególnie predysponowane do rozwoju wielkopowierzchniowych przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu ponadlokalnym.

Polityka Terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego w okresie programowania 2021-2027 realizowana będzie w ujęciu 5 poziomów. Gmina Fabianki należy do poziomu III (MOF Włocławka) oraz do poziomu V (Stowarzyszenie LGD Dorzecza Zgłowiączki).

Gmina Fabianki zaliczona została do **Obszarów Strategicznej Interwencji** zdefiniowanych jako:

- zidentyfikowane na poziomie krajowym, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Rada Ministrów RP:
 - miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze – miasto kryzysowe (MOF Włocławka).
- zidentyfikowane na poziomie wojewódzkim, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Samorząd Województwa:
 - Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF) Włocławka,
 - OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa,

Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (MOF Włocławka)

Zgodnie ze wskazaniem Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ w przypadku wyróżnienia „miejskich obszarów funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze” (miasto Włocławek) jako OSI należy traktować obszary funkcjonalne a nie wyłącznie wskazane miasta. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze to miasta, które w wyniku różnorodnych procesów społecznych, gospodarczych i demograficznych stopniowo tracą swoje znaczenie w regionie, a także potencjał do pełnienia istotnych funkcji w skali lokalnej, regionalnej czy krajowej. Tego rodzaju miasta stają się mniej atrakcyjne jako miejsca zamieszkania, pracy czy inwestycji, co prowadzi do ich stopniowego pogorszenia sytuacji społeczno-ekonomicznej. Do głównych przeciwdziałań takiej sytuacji należą m.in.: inwestycje w rewitalizację przestrzeni, wsparcie dla przedsiębiorczości i nowych technologii, rozwój sektora usług i turystyki czy poprawa jakości życia mieszkańców (np. poprzez rozwój infrastruktury, edukacji i kultury). Działania dotyczące MOF Włocławka w ramach kształtowania struktur i wzmacniania potencjału województwa powinny w szczególności polegać na:

- rozwoju potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie działalności badawczo-rozwojowych na rzecz przemysłu – uzupełniająca rola w obszarze kreowania ekosystemu innowacyjności w regionie poprzez inwestycje w sferze B+R, reindustrializacja, logistyka),
- zwiększaniu możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług (szkolnictwo wyższe zawodowe, szkolnictwo ponadpodstawowe, edukacja dorosłych, kultura, specjalistyczna ochrona zdrowia),
- rozwijaniu działalności o znaczeniu lokalnym, ale stanowiących bezpośrednie tło dla pełnienia funkcji regionalnych (edukacja na wszystkich poziomach, placówki wsparcia całodobowego, specjalistyczne poradnie, lokalne instytucje kultury, przestrzenie publiczne oraz aktywność fizyczna i integracja, sprawny transport miejski i podmiejski, stan środowiska w mieście – zwłaszcza stan powietrza),
- porządkowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej (estetyzacja zagospodarowania, deglomeracja przemysłu z centrów miast, zachowanie/rekonstrukcja zielonych pierścieni wokół miast),
- wykorzystaniu potencjałów endogenicznych (uzdrowisko, turystyka wodna, inne specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności),
- rozwoju aglomeracyjnego transportu publicznego (w relacjach do obszarów podmiejskich).

Obszar cechujący się niedoborem wody dla rolnictwa

W województwie kujawsko-pomorskim w najbliższych latach coraz bardziej kluczowym zasobem środowiska staje się woda, ze względu na coraz większe jej deficyty, wzmacniane zmianami klimatycznymi. Obecnie główny jej niedobór pojawia się przede wszystkim dla produkcji rolniczej i funkcjonowania środowiska. Nie wykluczone, że w nieodległej przyszłości pojawić się mogą ograniczenia również w poborze wody dla celów socjalno-bytowych czy przedsiębiorczości pozarolniczej.

W celu zapobieżenia niedoborowi wody niezwykle ważne są działania na rzecz racjonalizacji wykorzystania wody, wprowadzania rozwiązań minimalizujących jej zużycie oraz realizacja działań na rzecz zatrzymywania i gromadzenia wody. Priorytetowego znaczenia nabierają też działania na rzecz retencji wody i przeciwdziałanie występowaniu oraz skutkom suszy, które muszą być prowadzone w ciągu najbliższych lat z najwyższą determinacją.

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

4.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Ochrona przyrody

- wszelkie działania inwestycyjne należy realizować zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi:
 - na terenach wyznaczonych form ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów je ustanawiających oraz planów zadań ochronnych i planów ochrony (jeśli takie obowiązują),
 - na terenach leśnych – należy stosować zasady wynikające z planów urządzania lasów,
 - na terenach dolin rzek – należy dążyć do uwzględniania potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt (w postaci pozostawiania niezagospodarowanych fragmentów dna doliny i jej zboczy, posiadających łączność ekologiczną z pozostałą częścią doliny),
 - na terenach podmokłych – należy dążyć do uwzględniania potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt (w postaci pozostawiania niezagospodarowanych fragmentów dna doliny i jej zboczy, posiadających łączność ekologiczną z pozostałą częścią doliny),
- należy dążyć do przeciwdziałania negatywnym efektom urbanizacji na obszary chronione,
- należy dążyć do prowadzenia wspólnych działań z sąsiednimi gminami na obszarach położonych na styku jednostek, w szczególności w zakresie kształtowania powiązań ekologicznych oraz utrzymania systemu obszarów chronionych,
- należy dążyć do zachowania naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach ciągów ekologicznych, przy zachowaniu ich dotychczasowego gospodarczego wykorzystania, z uwzględnieniem uzasadnionej potrzeby ich przeznaczenia na cele publiczne,
- należy dążyć do stosowania rozwiązań techniczno-przestrzennych służących zachowaniu i podwyższeniu przyrodniczej, w tym krajobrazowej jakości przestrzeni i zapobieganiu przekształceniom przestrzennym skutkującym utratą bądź istotnym obniżeniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych, fragmentacją terenów przyrodniczo cennych oraz utratą łączności przestrzennej ekosystemów,
- należy dążyć do zachowania w stanie naturalnym terenów podmokłych - jako regulatorów warunków hydrologicznych, klimatycznych i ekologicznych środowiska oraz elementów naturalnej retencji wód,

- należy dążyć do prowadzenia identyfikowania, dokumentowania i waloryzacji przyrodniczej (m.in. w ramach sporządzania opracowań ekofizjograficznych dla gmin) terenów pełniących funkcję ekologiczną,
- należy dążyć do przywracania cech naturalnych, poprawienia kondycji jakościowych elementów środowiska, odtwarzania obszarów przyrodniczych i ekosystemów zdegradowanych – w tym wodnych, podmokłych, leśnych i łąkowych, w szczególności poprzez:
 - rekultywację jezior i przeciwdziałanie procesom ich eutrofizacji antropogennej,
 - renaturyzację rzek i dolin rzecznych oraz przywracanie dolinom rzecznych funkcji korytarzy ekologicznych,
 - zwiększanie zdolności retencyjnej ekosystemów i terenów,
- należy dążyć do utworzenia warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień, zwłaszcza:
 - na terenach leśnej potencjalnej roślinności naturalnej, cechującej się aktualną niską lesistością,
 - w obrębie gruntów rolnych o najniższej przydatności rolniczej,
 - na obszarach objętych potencjalnymi i czynnymi procesami erozyjnymi,
 - na obszarach porolnych, objętych sukcesją naturalną,
- należy dążyć do zachowywania, odtwarzania, rewaloryzowania i kształtowania elementów przyrodniczych charakterystycznych dla krajobrazu wiejskiego tj.: miedz, pasów zadrzewień śródpolnych, małych cieków i dróg śródpolnych, śródpolnych oczek wodnych, ekosystemów brzegowych wód śródlądowych czy żywopłotów, w szczególności w rejonach wielkoobszarowej gospodarki rolnej,
- należy dążyć do przeciwdziałania zjawiskom suszy glebowej (rolniczej) poprzez zachowanie, kształtowanie i odtwarzanie śródpolnych zadrzewień, małych cieków, śródpolnych oczek wodnych i terenów podmokłych wraz z otaczającą je roślinnością oraz układów melioracyjnych o znaczeniu historycznym, w szczególności w rejonach wielkoobszarowej gospodarki rolnej,
- należy dążyć do likwidacji szkodliwego oddziaływania obiektów uciążliwych dla środowiska.

Ochrona wód

- należy dążyć do zakazu lokalizacji nowej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Ewentualne odstępstwo od zakazu zabudowy w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w terenach istniejącej zabudowy lub dla obiektów niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej może nastąpić za zgodą właściwych organów, stosownie do przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,

- należy dążyć do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:
 - rozwój i modernizację infrastruktury ochrony środowiska,
 - ograniczenie punktowych źródeł zanieczyszczeń (likwidacja nieszczelnych szamb),
 - redukcję odpływu azotu ze źródeł rolniczych,
 - bierną ochronę wód powierzchniowych poprzez tworzenie stref (obszar z roślinnością zawierającą organizmy charakterystyczne dla danego środowiska, której system korzeniowy stanowi filtr dla spływu zanieczyszczeń) i zbiorników buforowych (płytkich zbiorników wodnych wykorzystujących efekt ryzofiltracji³) wokół cieków,
 - ochronę wód przed eutrofizacją⁴ oraz retencje wody w ekosystemach,
 - racjonalne gospodarowanie zasobami m.in. ograniczanie wodochłonności, zatrzymanie wody w środowisku (zwiększenie retencji wodnej jezior i małej retencji), opracowanie programu rekultywacji jezior (poprawienie jakości wód, przywrócenie retencji wodnej, właściwe zagospodarowanie przestrzeni wokół jezior),
 - optymalizację zużycia wody do celów bytowo-gospodarczych i przemysłowych,
- należy dążyć do ochrony lub zwiększenia retencji wodnej, w tym dolin rzecznych, poprzez m.in. budowę małych zbiorników wodnych, piętrzenie wody w ciekach i jeziorach, przebudowę rowów i kanałów, retencję wód opadowych oraz właściwe kształtowanie struktury terenów rolnych, leśnych i tworzenie roślinnych stref ochronnych w dokumentach planistycznych gminy,
- należy dążyć do ochrony lub zwiększenia retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodnoblotnych, zadrzewionych i zakrzewionych oraz na gruntach rolnych, z równoczesnych przyjęciem polityki nie pogarszania warunków przepływu wód na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- należy dążyć do zwiększania wykorzystania wód opadowych i roztopowych na gruntach zurbanizowanych, w celu zmniejszenia poboru z dotychczasowych ujęć,
- należy dążyć do ochrony głównych zbiorników wód podziemnych i stref ochronnych ujęć wód (powierzchniowych i podziemnych),
- należy dążyć do ochrony naturalnych elementów przyrodniczych (m.in. starorzeczy, torfowisk, bagien, stawów, oczek wodnych),
- należy dążyć do ograniczenia lokalizacji obiektów w strefie bliższej niż 100 m od linii brzegowej jezior przepływowych, leżących w granicach wielu nieruchomości gruntowych, które to zbiorniki mają znaczenie dla walorów krajobrazowych (otoczenie strefy brzegowej jeziora jako dobro wspólne różnych użytkowników przestrzeni),

³ Proces ryzofiltracji polega na zdolności wybranych gatunków roślin do usuwania zanieczyszczeń z wody i ścieków przez ich korzenie. Wynika to z ich bardziej rozbudowanego systemu korzeniowego w porównaniu z roślinami wodnymi.

⁴ Proces wzbogacania zbiorników wodnych w pierwiastki biofilne, skutkujący wzrostem trofii, czyli żyzności wód.

- należy dążyć do ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, np. nawożenie, składowanie nawozów i kiszzonek w pobliżu cieków,
- przeciwdziałanie skutkom suszy prowadzi się zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy z dnia 15 lipca 2021 (Dz.U. z 2021 r. poz. 1615): należy promować i w pierwszej kolejności rozważać działania zakładające naturalne metody retencji, a budowanie retencji sztucznej należy traktować jako działania ostatecznego wyboru. Nowe działania inwestycyjne w gospodarce wodnej, kształtowanie sztucznej retencji musi zostać poprzedzone szeregiem analiz, dotyczących ich warunków i procedur, które muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami środowiskowymi oraz być adekwatne do potrzeb w zakresie retencji,
- należy uwzględnić, zgodnie z art. 326 ust. 1 Prawa wodnego zapisy Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r., Dz. U. 2022 poz. 2379) wskazujące na cele zarządzania ryzykiem powodziowym, do których należą: zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego oraz poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Zaplanowane działania należy realizować z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy. Zgodnie z przytoczonym planem obszar gminy Fabianki figuruje jako ekstremalnie zagrożony suszą.

Obszar gminy podlega pod Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Na obszarze tym obowiązuje dokument „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 300). Przewidziane działania dla JCWP rzecznych zgrupowane zostały w następujących kategoriach: adaptacja do zmian klimatu, edukacja i informacja, gospodarka ściekowa, kształtowanie stosunków wodnych w zlewni JCWP, ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa, poprawa warunków dla obszarów chronionych, poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków, redukcja emisji i zrzutów substancji priorytetowych, aktualizacja programu ochrony środowiska oraz zapewnienie ciągłości biologicznej i morfologicznej rzek i potoków.

Na obszarze gminy wyznaczono zlewnie następujących jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp): RW20001229199 Wisła od Zgłowiączki do Brdy, RW200021275999 Zb. Włocławek, RW200010275989 Święty Strumień, RW200012279 Wisła od zb. Włocławek do Zgłowiączki, RW20001027934 Gryśka oraz LW20025 Chełmickie. Według podziału Polski na 174 jednolite części wód podziemnych (jcwpd), teren gminy leży na obszarze trzech jcwpd:

PLGW200046 występującą w części zachodniej, PLGW200048 występującą w części wschodniej oraz PLGW200045, której fragmenty obejmują południową część gminy.

W myśl art. 16 pkt 4 ustawy Prawo wodne, celem nadrzędnym zarządzania ryzykiem powodziowym, przyjętym również w obowiązującym Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Określono tam z tego względu cele szczegółowe i kierunki działań mające zmierzać do realizacji przyjętych w tym Planie celów zarządzania ryzykiem powodziowym. Wśród nich wyróżnić można zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, a w jego ramach zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego. Służyć temu ma ochrona lub zwiększenie retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodnołotnych, zadrzewionych i zakrzewionych, a także na gruntach rolnych (typy działań nr 1 i 2). Warunkiem ich prowadzenia jest ograniczanie niekorzystnych zmian w sposobie zagospodarowania.

Ochrona powietrza

- należy dążyć do zamiany paliw na niskoemisyjne oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- należy dążyć do dalszego ograniczania emisji z transportu drogowego, wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, emisji ze źródeł komunalnych,
- należy dążyć do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza oraz poprawy efektywności energetycznej i cieplnej poprzez:
 - modernizację istniejących kotłowni lokalnych,
 - wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne i nieemisyjne,
 - wykorzystanie odnawialnych źródeł ciepła i energii,
 - zwiększenie udziału paliw gazowych, osiągnięte przez budowę i rozbudowę sieci gazowniczej,
 - pozostałe działania termomodernizacyjne obiektów użyteczności publicznej.

Ochrona klimatu akustycznego

- należy dążyć do ograniczania poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu wzdłuż głównych dróg, w tym m.in. budowę ekranów akustycznych.

Zapobieganie zagrożeniom naturalnym

- uwzględnić mapy zagrożenia powodziowego, mapy ryzyka powodziowego, plany zarządzania ryzykiem powodziowym, a także Plany przeciwdziałania skutkom suszy.

Ochrona krajobrazu

- należy dążyć do zachowania bogatej struktury krajobrazu tj. drobnopowierzchniowej mozaiki łąk, kęp zadrzewień i zakrzewień, sadów, pól uprawnych oraz lasów, w szczególności m.in. poprzez:
 - kształtowanie harmonijnej mozaiki elementów krajobrazowych,
 - przeciwdziałanie wycince zadrzewień przydrożnych,
 - stosowanie następujących kategorii dolesień: powiększanie istniejących kompleksów, uzyskanie większej zwartości kompleksów, zalesienia łącznikowe,
 - kształtowanie krajobrazu rolniczego: wprowadzanie pasmowo i grupowo zadrzewień śródpolnych,
 - zachowanie łąk - zwiększenie hodowli bydła i prowadzenie wypasu,
 - obudowę biologicznej linii brzegowych zbiorników wodnych i cieków,
 - ochronę wyróżniających się wizualnie form geomorfologicznych,
 - optymalizację układu osadniczego, ograniczanie rozpraszania zabudowy,
 - tworzenie biologicznej zabudowy terenów właściwych dla rozwoju rekreacji w sąsiedztwie lasów.

4.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- należy dążyć do porządkowania i odtwarzania wartości kulturowych oraz elementów ekspozycji krajobrazowej,
- należy dążyć do utrzymania cennych krajobrazowo przestrzeni otwartych, ograniczaniu inwestowania na terenach rolnych i leśnych, zagospodarowanie rezerw terenowych w istniejących strukturach przestrzennych,
- należy dążyć do kształtowania nowej zabudowy w sposób nawiązujący do tradycji miejsca, eksponować i odtwarzać dominanty architektoniczne i krajobrazowe, ograniczać powstawanie obcych krajobrazowo form zagospodarowania oraz eliminować obiekty dysharmonijne,
- należy dążyć do zachowania i kreowania ładu przestrzennego, zachowania walorów krajobrazu kulturowego oraz kształtowania pasm przyrodniczo-kulturowych o znaczeniu regionalnym poprzez:
 - przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji i reurbanizacji,
 - wzmacnianie przestrzennych walorów obiektów oraz układów przestrzennych (w tym obiektów i obszarów przemysłowych) poprzez rewitalizację, restaurację oraz rekultywację,

- ochronę, rewitalizację i rewaloryzację obiektów i obszarów historycznych, w tym zabytków mających znaczenie symboliczne,
- wykorzystanie sieci atrakcji krajobrazowo-architektonicznych m.in. dla wyznaczania szlaków turystyki kulturowej,
- należy dążyć do identyfikacji wartościowych obiektów i obszarów dóbr kultury współczesnej o charakterze ponadlokalnym oraz ich ochronę poprzez ustalenia w gminnych dokumentach planistycznych (w tym miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego),
- należy dążyć do zagospodarowania i udostępniania stanowisk archeologicznych posiadających czytelną formę krajobrazową w celach dydaktycznych, naukowych i turystycznych,
- należy dążyć do utrzymania w dobrym stanie zasobów dziedzictwa kulturowego objętych ochroną konserwatorską prawną (rejestr zabytków) oraz ustawową (ewidencja zabytków),
- należy dążyć do prowadzenia kompleksowej odnowy i rewaloryzacji definiujących tożsamość regionu zdegradowanych zabytkowych założeń przestrzennych obszarów historycznych, obiektów i zespołów zabytkowych,
- należy dążyć do zachowania i odtwarzania dawnych układów terenów zielonych tj.: cmentarzy historycznych, alei, szpalerów i założeń parkowych,
- należy dążyć do eliminowania funkcji użytkowych obniżających wartości historyczne obiektów zabytkowych oraz obiektów kolidujących z walorami kulturowymi obszarów zabytkowych,
- należy dążyć do wzmacniania istniejących oraz nadawania (w sposób nieumniejszający ich wartości kulturowej) nieużytkowanym obiektom zabytkowym nowych funkcji kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych w celu efektywnego i racjonalnego gospodarowania zasobami dziedzictwa kulturowego, podnoszenia atrakcyjności poszczególnych obszarów oraz tworzenia miejsc pracy,
- należy dążyć do tworzenia obiektów o charakterze wystawienniczym, muzealnym, jak również skansenów, służących zachowaniu, ochronie i promocji dziedzictwa kulturowego regionu,
- należy dążyć do objęcia ochroną terenów zachowujących tożsamość kulturową i walory tradycyjnego krajobrazu o specyficznych i unikatowych walorach krajobrazowych.

Atrakcyjność turystyczna

- należy dążyć do rozwoju stref rekreacji oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- należy dążyć do podniesienia atrakcyjności turystycznej obiektów zabytkowych,
- należy dążyć do rozwoju ośrodków rekreacji wodnej z towarzyszącym im zapleczem w sąsiedztwie rzek i zbiorników wodnych,

- należy dążyć do rozwoju kompleksów wypoczynkowych, rekreacyjnych i centrów wypoczynku na terenach atrakcyjnych turystycznie,
- należy dążyć do zapewnienia właściwego poziomu dostępności komunikacyjnej do atrakcji turystycznych,
- należy dążyć do rozwoju zagospodarowania turystycznego zbiorników wodnych oraz rzek regionu wraz z otoczeniem,
- należy dążyć do kształtowania zintegrowanej sieci tras i szlaków turystycznych, w tym kulturowych, oraz powiązania ich z trasami i szlakami sąsiednich jednostek,
- należy dążyć do rozwoju infrastruktury towarzyszącej dla tras i szlaków turystycznych oraz utworzenia spójnego systemu ich oznakowania.

4.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- należy wykorzystać bliskość Włocławka oraz dobrej dostępności drogowej gminy do rozwoju działalności gospodarczych typowych dla obszarów podmiejskich większych miast,
- należy dążyć do zapobieżenia niekontrolowanym procesom rozprzestrzeniania się osadnictwa,
- należy dążyć do przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji w aspekcie ochrony środowiska,
- należy dążyć do ochrony krajobrazu przed chaosem inwestycyjnym,
- należy dążyć do odpowiedniego wykorzystania terenów w granicach zurbanizowanych oraz tworzenia większej zwartości przestrzennej struktury miejscowości,
- wyznaczanie nowych terenów pod rozwój osadnictwa odbywać się powinno na podstawie analiz sporządzonych do planu ogólnego,
- należy dążyć do ponownego wykorzystania obszarów, które utraciły swoje dotychczasowe funkcje i/lub walory środowiskowe, a posiadają potencjał do rozwoju funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, usługowych, rekreacyjnych, a także związanych z zieloną infrastrukturą, z uwzględnieniem koniecznych do przeprowadzenia przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, rekultywacji oraz działań rewaloryzacyjnych, remontowych czy modernizacyjnych,
- należy dążyć do podnoszenia jakości istniejących struktur podmiejskich, w szczególności:
 - koncentrowania i rozwoju podstawowych usług publicznych oraz powiązanych z nimi przestrzeni publicznych w istniejących i kształtujących się ośrodkach krystalizujących sieć osadniczą,
 - wzmacniania powiązań w transporcie zbiorowym pomiędzy ośrodkami krystalizującymi sieć osadniczą na poziomie lokalnym a ośrodkami wyższej rangi,

- strukturyzacji przestrzennej obszarów zdegradowanych żywiolową suburbanizacją (rekompozycja funkcjonalno-przestrzenna), m.in. poprzez integrację istniejących małych struktur mieszkaniowych w większe zespoły, uwzględniające w swym programie ogólnodostępne przestrzenie publiczne oraz funkcje ośrodkotwórcze na poziomie lokalnym,
- należy dbać o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form zabudowy,
- zaleca się, aby rozwój zabudowy produkcyjno-przemysłowej następował przy głównych szlakach komunikacyjnych,
- zaleca się realizację zabezpieczeń zabudowy produkcyjno-przemysłowej w postaci m.in. pasów zieleni izolacyjnej od granic terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej,
- w przypadku obiektów, dla których pomimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie jest możliwe dotrzymanie standardów jakości środowiska, należy utworzyć obszar ograniczonego użytkowania,
- należy dążyć do unikania konfliktów przestrzennych przy wyznaczaniu nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową: teren zabudowy mieszkaniowej – teren produkcji, teren zabudowy mieszkaniowej – teren zabudowy zagrodowej,
- należy dążyć do uzupełniania zabudowy mieszkaniowej o usługi podstawowe i zieleni urządzoną,
- należy dążyć do tego, aby lokalizacja nowej zabudowy wielorodzinnej odbywała się w powiązaniu z istniejącą lub wyznaczoną w planie miejscowym, jako kontynuacja istniejącej w sąsiedztwie, na terenach skomunikowanych i uzbrojonych,
- należy dążyć do przygotowania i realizacji infrastruktury technicznej zapewniającej odpowiednie standardy zasobów istniejących i projektowanych,
- należy dążyć do tworzenia wysokiej jakości przestrzeni zapewniającej wysokie standardy zamieszkania,
- należy dążyć do wykorzystania potencjału inwestycyjnego terenów stanowiących obszary możliwego zagospodarowania, wskazywanego w polityce przestrzennej gminy, w szczególności w kierunku zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, przy czym wielkości wyznaczonych terenów powinny uwzględniać skalę rozwoju miejscowości i przeciwdziałać dezintegracji jednostki osadniczej.

Szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Gmina Fabianki charakteryzuje się znacznym rozwojem, co przejawia się w stałym wzroście liczby mieszkańców oraz intensyfikacji inwestycji mieszkaniowych. Bliskość Włocławka oraz spokojny charakter gminy przyciągają corocznie nowych mieszkańców. Wzrost liczby ludności

w ostatnich latach wymaga efektywnego kształtowania przestrzeni zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.

Obecny rozwój gminy wiąże się z rosnącą liczbą inwestycji mieszkaniowych oraz potrzebą wyznaczania nowych terenów pod zabudowę. Kluczowym wyzwaniem dla władz lokalnych jest planowanie przestrzenne, które zaspokoi bieżące potrzeby mieszkańców, a jednocześnie uwzględni przyszły rozwój.

W gminie realizowanych jest wiele inwestycji mieszkaniowych, co prowadzi do wzmożonej presji urbanistycznej. W najbliższych latach planowane jest oddanie kolejnych inwestycji obejmujących nowe lokale mieszkalne, co podkreśla potrzebę odpowiedniego planowania i zabezpieczania terenów pod przyszłą zabudowę.

Rozwój urbanistyczny gminy napędzany jest korzystnym położeniem oraz bliskością Włocławka, a także realizacją strategicznych projektów infrastrukturalnych m.in. budową drogi ekspresowej S10 oraz planowaną budową Kolei Dużych Prędkości. Gmina znajduje się w strefie oddziaływania ważnych inwestycji regionalnych, co może dodatkowo zwiększyć presję na rozwój terenów mieszkaniowych. Intensywny rozwój infrastruktury drogowej, w tym modernizacja głównych ciągów komunikacyjnych, zapewnia sprawną komunikację z Włocławkiem, podnosząc atrakcyjność gminy dla nowych inwestycji mieszkaniowych.

Planowanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową musi być zintegrowane z rozwojem usług publicznych oraz infrastruktury drogowej i technicznej. Dynamiczny rozwój inwestycji deweloperskich w sąsiedztwie Włocławka generuje rosnącą presję na infrastrukturę komunikacyjną i usługi lokalne. Bliskość regionalnych projektów infrastrukturalnych może w przyszłości dodatkowo wpłynąć na zwiększenie zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową i towarzyszącą jej infrastrukturę.

W kontekście powyższych uwarunkowań, na terenie gminy Fabianki uzasadnione jest określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynikałoby to z podstawowych wskaźników. Presja urbanistyczna, dynamiczny rozwój terenów budowlanych oraz rosnące potrzeby w zakresie oświaty i usług publicznych potwierdzają konieczność dostosowania planów zagospodarowania przestrzennego do zmieniającej się rzeczywistości.

4.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Na terenie gminy nie jest konieczne wyznaczenie terenów usługowych umożliwiających budowę obiektów handlu wielkopowierzchniowego. Obecnie potrzeby zaopatrzenia mieszkańców w usługi o tym profilu realizują takie obszary znajdujące się we Włocławku.

4.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Dla lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego stosuje się przepisy art. 50-67c ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Na obszarze gminy Fabianki przewiduje się realizację następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowa drogi ekspresowej S10. Budowa drogi w klasie S, która przebiegać będzie przez cztery województwa – zachodniopomorskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie i mazowieckie, łącząc ze stolicą kraju ośrodki stołeczne województw – Bydgoszcz, Toruń i Szczecin, ze szczególnym (priorytetowym) uwzględnieniem odcinka Bydgoszcz – Toruń. Inwestycja ma na celu poprawę dostępności międzyregionalnej, usprawnienie ruchu oraz zwiększenie bezpieczeństwa.
- budowa linii kolejowej dużych prędkości w ramach „Szprychy nr 1” o przebiegu zgodnym z interesami województwa. Budowa linii kolejowej dużych prędkości stanowiącej komponent kolejowy realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego w przebiegu zgodnym z interesami rozwojowymi województwa, to jest w wariantcie optymalnym w relacji: Centralny Port Komunikacyjny – Płock – Włocławek – Inowrocław – Bydgoszcz/Toruń – Chełmno/Wąbrzeźno – Grudziądz – Trójmiasto wraz z realizacją linii w kierunku Koszalina i Szczecina.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Zgodnie z definicją inwestycji celu publicznego zawartą w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2024 poz. 1145), działania te obejmują realizację celów takich jak:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji,
- budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń,
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,

- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego,
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, uczelni publicznych, federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 165 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, szkół publicznych, państwowych lub samorządowych instytucji kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, obiektów sportowych,
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich,
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictwem,
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy,
- inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

4.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Infrastruktura komunikacyjna

- należy dążyć do poprawy dostępności komunikacyjnej, m.in. poprzez rozwój transportu publicznego, w tym przebudowę/rozbudowę istniejącej gminnej sieci drogowej,
- należy dążyć do wprowadzania priorytetów w ruchu drogowym dla transportu zbiorowego poprzez dogodne usytuowanie przystanków,
- należy dążyć do podnoszenia poziomu bezpieczeństwa drogowego przez:
 - realizację chodników, dróg dla rowerów, przejść dla pieszych i przejazdów dla rowerzystów;
 - działania poprawiające bezpieczeństwo ruchu,
- zaleca się, aby przebudowy dróg realizować zgodnie z wynikami okresowych kontroli stanu technicznego, badań natężenia oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego,

- należy dążyć do budowy i rozbudowy lokalnego układu komunikacyjnego, w tym infrastruktury obsługi transportu zbiorowego w węzłach integracyjnych i przystankach zintegrowanych,
- należy dążyć do adaptacji istniejących tras i urządzeń, ich uzupełnienia, modernizacji i rozbudowy w celu pełnego obsłużenia terenów istniejącego i potencjalnego rozwoju osadnictwa oraz zapewnienia dostępności komunikacyjnej,
- należy dążyć do utrzymania oraz wzmocnienia systemu komunikacji drogowej, pieszej i rowerowej poprzez stworzenie powiązań terenów przeznaczonych pod zainwestowanie z istniejącą strukturą przestrzenną miejscowości oraz z otoczeniem.

Trasy rowerowe

- określa się możliwość realizacji regionalnych i ponadregionalnych tras rowerowych w postaci:
 - wydzielonych dróg dla rowerów w pasie drogowym (poza terenami zabudowanymi w miarę możliwości należy unikać dróg, na których natężenie ruchu samochodowego przekracza 10 000 pojazdów na dobę, chyba że droga dla rowerów prowadzi np. za ekranem przeciwhałasowym),
 - pasów ruchu dla rowerów lub asfaltowym poboczem:
 - w obszarze zabudowanym na drogach, gdzie natężenie ruchu nie przekracza 10 000 pojazdów/dobę, a dopuszczalna prędkość nie przekracza 50 km/h,
 - poza obszarem zabudowanym na drogach, gdzie natężenie ruchu nie przekracza 4 000 pojazdów/dobę,
 - ruchu mieszanego, rowerowo-samochodowego jezdnią:
 - na drogach o natężeniu ruchu do 4 000 pojazdów/dobę: w terenie zabudowanym w przypadku ograniczenia prędkości do nie więcej niż 30 km/h,
 - na drogach o natężeniu ruchu do 1 000 pojazdów/dobę: poza terenem zabudowanym lub gdy dopuszczalna prędkość wynosi powyżej 30 km/h,
 - ruchu na zasadach ogólnych drogami serwisowymi wzdłuż dróg wyższych klas,
 - ruchu na zasadach ogólnych drogami wewnętrznymi o ograniczonym ruchu pojazdów samochodowych, np. leśnymi,
 - zgodnej z zasadami projektowania uniwersalnego (niedozwolone jest prowadzenie tras ścieżkami piaszczystymi, błotnistymi, brukowanymi, nadmiernie nierównymi),
- należy dążyć do budowy infrastruktury rowerowej dowiązującej sieć ponadregionalnych i regionalnych tras rowerowych do węzłów integracyjnych i przystanków zintegrowanych transportu zbiorowego.

Infrastruktura energetyczna

- należy dążyć do poprawy bezpieczeństwa energetycznego, m.in. poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci elektroenergetycznej w zakresie niskich i średnich napięć,
- należy dążyć do rozwoju, modernizacji i dywersyfikacji źródeł energii i paliw, w tym ich rozproszenie, a także wzrost efektywności wytwarzania, przesyłania oraz zużycia energii i paliw,
- należy dążyć do wzrostu udziału energii odnawialnej oraz poprawę efektywności energetycznej,
- dopuszcza się planowanie i realizację urządzeń infrastruktury energetycznej, a także przebudowę, rozbudowę i korekty tras sieci istniejących, jeśli będzie to miało na celu optymalizację funkcji technicznych systemów energetycznych, minimalizację uciążliwości dla środowiska lub usunięcie kolizji przestrzennych – pod warunkiem braku sprzeczności z innymi ustaleniami prawnymi,
- należy dążyć do zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej poprzez zapewnienie co najmniej dwustronnego zasilania wszędzie tam, gdzie jest to szczególnie istotne ze względu na potrzeby społeczno-gospodarcze,
- należy dążyć do uwzględniania w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym potrzeby bezpieczeństwa energetycznego przez m.in.:
 - rezerwowanie pasów terenów wolnych od zabudowy i przeszkód terenowych dla projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej, a na etapie jej eksploatacji zapewniających dostęp do sieci i urządzeń energetycznych,
 - określanie ograniczeń w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w pobliżu projektowanej i planowanej infrastruktury elektroenergetycznej, oraz źródeł produkcji energii elektrycznej i ciepłej,
 - rezerwowanie terenów przewidzianych pod budowę instalacji i infrastruktury wykorzystywanej do wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (fotowoltaika, farmy wiatrowe, geotermia), z zachowaniem stref bezpieczeństwa, jeśli są wymagane,
- należy dążyć do przebudowy systemów oświetlenia ulicznego w kierunku energooszczędnych, inteligentnych układów, wykorzystujących źródła odnawialne,
- należy dążyć do tego, aby zaopatrzenie w energię elektryczną odbywało się na podstawie warunków przyłączenia określonych przez gestora sieci, z istniejącej sieci elektroenergetycznej. Istniejącą i projektowaną sieć elektroenergetyczną należy przystosować do planowanego zagospodarowania. Dopuszcza się rozbudowę, przebudowę oraz budowę nowych sieci elektroenergetycznych, kablowych i napowietrznych. Dopuszcza się budowę stacji transformatorowych w każdym terenie, w ilości zależnej od zapotrzebowania odbiorców na energię elektryczną.

Infrastruktura gazowa

- należy eliminować lub maksymalnie ograniczyć negatywne oddziaływanie na środowisko, walory krajobrazu i bezpieczeństwo ludności, obiektów liniowej i punktowej infrastruktury systemów przesyłu i magazynowania gazu, ropy naftowej i produktów naftowych.

Infrastruktura światłowodowa

- należy dążyć do eliminacji braków w zakresie tradycyjnych, podstawowych usług szerokopasmowych oraz usług e-administracji,
- należy dążyć do budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci telekomunikacyjnych, szczególnie na potrzeby szerokopasmowego i światłowodowego dostępu do Internetu.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

- należy dążyć do dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej i poprawy jej stanu technicznego oraz modernizacji sieci wodociągowej,
- należy dążyć do realizacji indywidualnych i lokalnych systemów utylizacji ścieków,
- należy dążyć do sukcesywnej sanitacji terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich (przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczania),
- należy dążyć do budowy systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków deszczowych z terenów zurbanizowanych, głównych tras komunikacyjnych i obszarów przemysłowych.

Utylizacja odpadów

- należy dążyć do tworzenia właściwych warunków funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, w tym przez realizację inwestycji, wynikających z obowiązującego Planu gospodarki odpadami oraz dokumentów go realizujących,
- zaleca się, aby zasady gospodarowania odpadami prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi oraz ustalonymi przepisami lokalnymi.

Infrastruktura społeczna

- należy dążyć do poprawy dostępu do placówek kultury, rewitalizacji oraz adaptacji zasobów dziedzictwa kultury, w tym obiektów zabytkowych dla potrzeb kultury,
- należy dążyć do racjonalizacji sieci placówek kultury, w tym modernizacji i rozbudowy istniejącej infrastruktury,
- należy dążyć do poprawy dostępu do placówek ochrony zdrowia, jak również opieki rehabilitacyjnej oraz obiektów pomocy społecznej,
- należy dążyć do racjonalizacji sieci placówek szkół podstawowych, w tym modernizacji i rozbudowy istniejącej infrastruktury,

- należy dążyć do rozwoju infrastruktury warunkującej zwiększenie dostępności i upowszechnieniu wychowania przedszkolnego oraz zorganizowanych form opieki nad dziećmi do lat trzech,
- należy dążyć do wyposażenia ośrodków w ogólnodostępną infrastrukturę sportowo-rekreacyjną poprzez budowę, rozbudowę i modernizację otwartych i zamkniętych obiektów sportowych, w dopasowaniu do rangi i obszaru obsługi konkretnego ośrodka,
- należy dążyć do upowszechniania prozdrowotnych postaw związanych z aktywnością fizyczną poprzez budowę, rozbudowę i modernizację urządzeń rekreacyjno-sportowych, służących codziennej rekreacji.

4.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

W zakresie infrastruktury energii odnawialnej uwzględnia się obowiązujące regulacje prawne, w tym szczególnie wymóg zachowania minimalnej odległości elektrowni wiatrowych od różnego rodzaju obiektów, zwłaszcza budynków mieszkalnych.

Dla obszarów rozmieszczenia farm fotowoltaicznych przewidywana jest lokalizacja obiektów budowlanych niezbędnych dla funkcjonowania farm fotowoltaicznych.

Lokalizacja instalacji do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych powinna odbywać się z preferowaniem obszarów i miejsc o największym potencjale zasobowym, przy uwzględnieniu konieczności eliminowania lub maksymalnego ograniczania zagrożeń i negatywnego oddziaływania tej infrastruktury na środowisko, w tym na bioróżnorodność, powiązania przyrodnicze, walory krajobrazowe oraz zdrowie ludzi, w tym:

- siłowni wiatrowych wszędzie tam, gdzie brak przeciwwskazań wynikających z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu kulturowego oraz bezpieczeństwa i obronności państwa, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych,
- instalacji na biomasę i biogaz na terenach wiejskich, w tym na drewno odpadowe, słomę odpadową z rolnictwa, siano odpadowe z rolnictwa, odpady z hodowli i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz z plantację roślin energetycznych,
- instalacji słonecznych, w tym z systemów fotowoltaicznych (farm) - w obrębie kompleksów najłagodniejszych gruntów rolnych o powierzchni co najmniej 1 ha i gruntach zrekultywowanych na cele inne niż rolnicze i leśne.

4.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Dopuszcza się lokalizację przedsięwzięć z zakresu mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenach produkcyjnych, magazynowych i składowych funkcjonujących

w ramach terenów inwestycyjnych dla funkcji produkcyjno-usługowej, służących realizacji polityki aktywizacji gospodarczej gminy.

4.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

- należy dążyć do tego, aby rozwój funkcji rolniczej na terenach gruntów ornych o wysokich wartościach przyrodniczych i użytkowych oparty był na produkcji rolnej,
- tereny charakteryzujące się przewagą użytków zielonych wysokiej i średniej jakości powinny być predysponowane do prowadzenia hodowli (z wyłączeniem przemysłowej) - zalecana ekologizacja rolnictwa,
- należy dążyć do kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej na gruntach najwyższych klas bonitacyjnych I-III,
- należy dążyć do ochrony gruntów rolnych klas bonitacyjnych I-III oraz gruntów leśnych przed ich nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze i nieleśne,
- należy dążyć do tworzenia odpowiednich warunków infrastrukturalnych i transportowych sprzyjających lokalizacji inwestycji wspierających rozwój nowoczesnych gospodarstw rolnych, o charakterze wielkoobszarowym i zmechanizowanym,
- należy dążyć do promocji rozwoju wielofunkcyjnych terenów o średniej i niskiej zdolności produkcyjnej, przy jednoczesnym zachowaniu walorów przyrodniczych, takich jak tradycyjny krajobraz rolniczy, otwarte przestrzenie użytkowane rolniczo oraz trwałe użytki zielone wspierające bioróżnorodność
- należy dążyć do wspierania działalności gospodarczej towarzyszącej produkcji rolnej oraz dążyć do zrównoważonego rozwoju funkcji pozarolniczych,
- należy dążyć do ochrony przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- należy dążyć do ograniczania przeznaczania najlepszych gleb pod uprawy roślin energetycznych,
- należy dążyć do przeciwdziałania fragmentacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw, m.in. poprzez scalanie gruntów i ich zagospodarowanie po scaleniu,
- należy dążyć do wzmacniania istniejących kierunków produkcji rolniczej oraz zwiększanie towarowości gospodarstw w celu utrzymania wysokiej jakości i wydajności produkcji,
- należy dążyć do upowszechniania działań rolno-środowiskowo-klimatycznych, które sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi rolnictwa, uwzględniając ochronę zasobów przyrodniczych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego,

- należy dążyć do działań na rzecz poprawy warunków glebowo-wodnych dla rolnictwa m.in. poprzez budowę i renowację infrastruktury nawadniającej i odwadniającej,
- należy dążyć do wdrożenia działań mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego oraz zapobieganie dalszemu ich zanieczyszczeniu (program azotanowy),
- należy dążyć do kształtowania struktury krajobrazu rolniczego w sposób sprzyjający bioróżnorodności poprzez urozmaicanie siedlisk roślinnych i tworzenie warunków dla bytowania różnych gatunków zwierząt,
- należy dążyć do wykorzystywania niezagospodarowanych obszarów rolniczych oraz zachęcać i promować przekształcanie gleb niższych klas bonitacyjnych na zadrzewienia śródpolne, zalesienia czy małe zbiorniki wodne,
- należy na obszarach użytkowanych rolniczo dążyć do pozostawiania pasów ochronnych wokół oczek wodnych i mokradeł, umożliwiając rozwój półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, takich jak zarośla, szuwary i roślinność bagienna,
- w dolinach rzek należy dążyć do zadbania o zachowanie tradycyjnej gospodarki łąkowej, a zwłaszcza niezastępowanie półnaturalnych łąk przez pola i intensywne użytki zielone,
- należy dążyć do ochrony półnaturalnych ekosystemów (m.in. łąki) w warunkach normalnego użytkowania gospodarczego dużych obszarów,
- należy dążyć do ochrony i zwiększenia powierzchni zadrzewień oraz zakrzewień śródpolnych poprzez wspieranie naturalnego rozwoju drzew i krzewów na miedzach, wokół oczek wodnych i innych nieużytkowanych rolniczo terenach,
- należy dążyć do ochrony torfowisk w kompleksach pól uprawnych poprzez rezygnację z odwodnień i przeciwdziałanie eutrofizacji,
- należy dążyć do tworzenia barier biologicznych, przeciwdziałających rozprzestrzenianiu się zanieczyszczeń przez migrację wodną oraz powstawaniu erozji wietrznej i wodnej,
- należy dążyć do zaprzestania osuszania łąk, torfowisk i mokradeł (unikanie nadmiernych melioracji),
- należy dążyć do prowadzenia rekultywacji zdegradowanych terenów zgodnie z zasadą kształtowania zróżnicowanych warunków środowiskowych, koncentrując się na rekultywacji fitomelioracyjnej i krajobrazowej.

Leśna przestrzeń produkcyjna

- należy dążyć do zwiększania lesistości oraz przeciwdziałania fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez zagospodarowanie leśne gruntów o najniższej wartości rolniczej, a także w ramach rekultywacji terenów nieużytkowanych,
- należy dążyć do ograniczania zmian przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,

- należy dążyć do uwzględniania nadrzędnej roli pozaprodukcyjnych funkcji lasów, zwłaszcza w lasach ochronnych, obszarach o wyjątkowych walorach przyrodniczych, terenach wrażliwych ekologicznie (wydmy, obszary podmokłe, strome zbocza) oraz w lasach pełniących funkcje rekreacyjne, szczególnie w obrębie miast i ich bezpośredniego sąsiedztwa.

4.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na terenie gminy Fabianki brak jest obszarów zdegradowanych i rewitalizacji oraz obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako *„wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”*. Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ Gmina Fabianki zaliczona została do Obszarów Strategicznej Interwencji zdefiniowanych jako:

- zidentyfikowane na poziomie krajowym, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Rada Ministrów RP:
 - miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze – miasto kryzysowe (MOF Włocławka).
- zidentyfikowane na poziomie wojewódzkim, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Samorząd Województwa:
 - Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF) Włocławka,
 - OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa,

Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (MOF Włocławka)

Zgodnie ze wskazaniem Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ w przypadku wyróżnienia „miejskich obszarów funkcjonalnych miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze” (miasto Włocławek) jako OSI należy traktować obszary funkcjonalne a nie wyłącznie wskazane miasta. Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze to miasta, które w wyniku różnorodnych procesów społecznych, gospodarczych i demograficznych stopniowo tracą swoje znaczenie w regionie, a także potencjał do pełnienia istotnych funkcji w skali lokalnej, regionalnej czy krajowej. Tego rodzaju miasta stają się mniej atrakcyjne jako miejsca zamieszkania, pracy czy inwestycji, co prowadzi do ich stopniowego pogorszenia sytuacji społeczno-ekonomicznej. Do głównych przeciwdziałań takiej sytuacji należą m.in.: inwestycje w rewitalizację przestrzeni, wsparcie dla przedsiębiorczości i nowych technologii, rozwój sektora usług i turystyki czy poprawa jakości życia mieszkańców (np. poprzez rozwój infrastruktury, edukacji i kultury). Działania dotyczące MOF Włocławka w ramach kształtowania struktur i wzmacniania potencjału województwa powinny w szczególności polegać na:

- rozwoju potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, wspieranie działalności badawczo-rozwojowych na rzecz przemysłu – uzupełniająca rola w obszarze kreowania ekosystemu innowacyjności w regionie poprzez inwestycje w sferze B+R, reindustrializacja, logistyka),
- zwiększaniu możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług (szkolnictwo wyższe zawodowe, szkolnictwo ponadpodstawowe, edukacja dorosłych, kultura, specjalistyczna ochrona zdrowia),
- rozwijaniu działalności o znaczeniu lokalnym, ale stanowiących bezpośrednie tło dla pełnienia funkcji regionalnych (edukacja na wszystkich poziomach, placówki wsparcia całodobowego, specjalistyczne poradnie, lokalne instytucje kultury, przestrzenie publiczne oraz aktywność fizyczna i integracja, sprawny transport miejski i podmiejski, stan środowiska w mieście – zwłaszcza stan powietrza),
- porządkowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej (estetyzacja zagospodarowania, deglomercja przemysłu z centrów miast, zachowanie/rekonstrukcja zielonych pierścieni wokół miast),
- wykorzystaniu potencjałów endogenicznych (uzdrowisko, turystyka wodna, inne specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności),

— rozwoju aglomeracyjnego transportu publicznego (w relacjach do obszarów podmiejskich).

Obszar cechujący się niedoborem wody dla rolnictwa

W województwie kujawsko-pomorskim w najbliższych latach coraz bardziej kluczowym zasobem środowiska staje się woda, ze względu na coraz większe jej deficyty, wzmacniane zmianami klimatycznymi. Obecnie główny jej niedobór pojawia się przede wszystkim dla produkcji rolniczej i funkcjonowania środowiska. Nie wykluczone, że w nieodległej przyszłości pojawić się mogą ograniczenia również w poborze wody dla celów socjalno-bytowych czy przedsiębiorczości pozarolniczej.

W celu zapobieżenia niedoborowi wody niezwykle ważne są działania na rzecz racjonalizacji wykorzystania wody, wprowadzania rozwiązań minimalizujących jej zużycie oraz realizacja działań na rzecz zatrzymywania i gromadzenia wody. Priorytetowego znaczenia nabierają też działania na rzecz retencji wody i przeciwdziałanie występowaniu oraz skutkom suszy, które muszą być prowadzone w ciągu najbliższych lat z najwyższą determinacją

6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy Fabianki

Na terenie gminy Fabianki nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym.

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Gminy oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców. Ich koordynacja należy do obowiązku władzy wykonawczej Gminy Fabianki – Wójta Gminy Fabianki.

Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności.

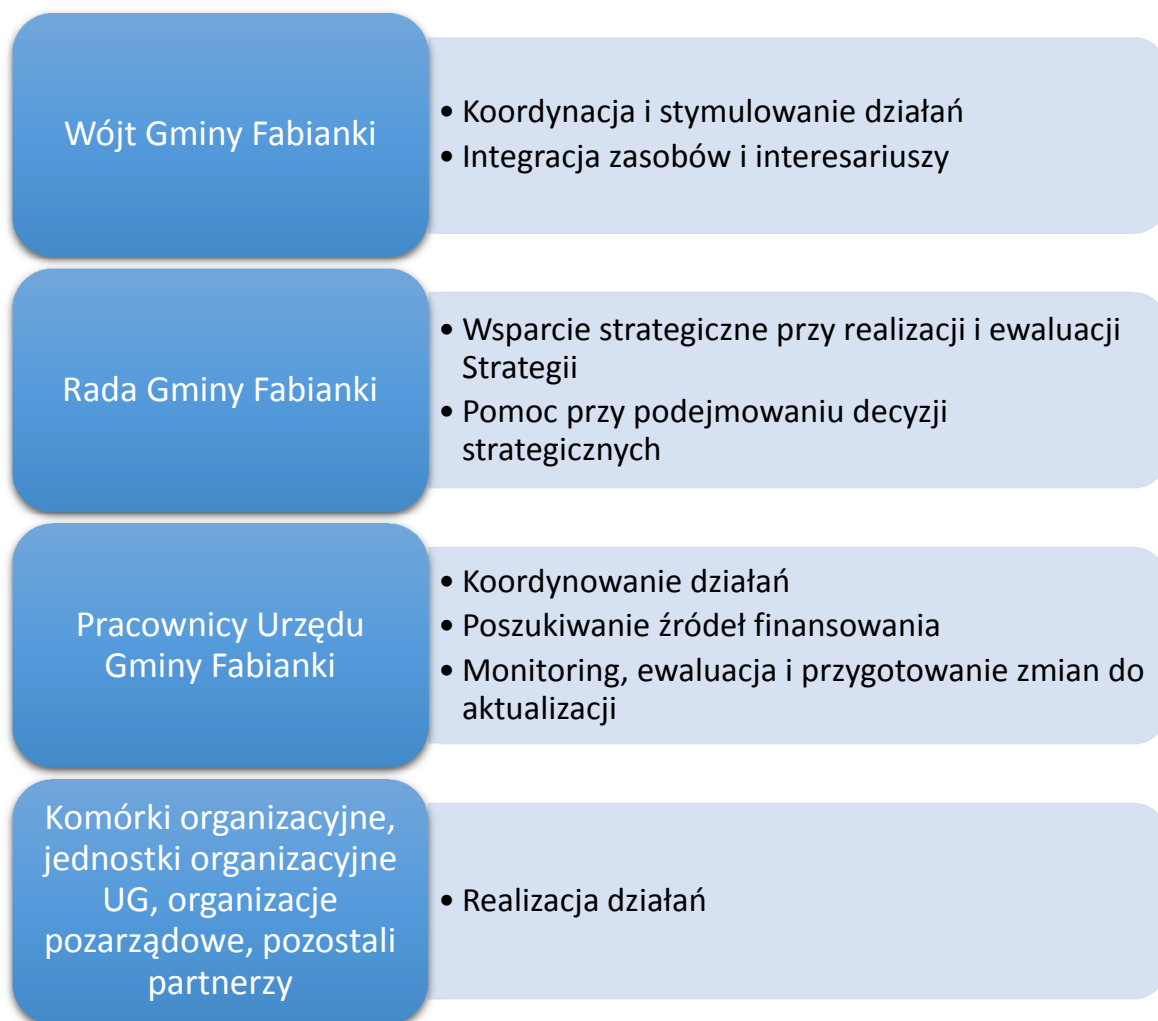
- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Gminy Fabianki,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi, pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Wójt Gminy Fabianki będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne referaty i pracowników Urzędu Gminy oraz kierowników, dyrektorów gminnych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Rada Gminy będzie wsparciem strategicznym przy realizacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych.

Ponadto w Strategii znajdują się również działania, których realizację wspierać mogą organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Gminą i pozostałymi zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący działania w ramach Strategii będą aktywnie współpracować z Gminą Fabianki (liderem i koordynatorem).

Rysunek 7. Podział zadań realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym.

Dodatkowo rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów jednorocznych).

Wobec powyższego, dla sprawnej realizacji przedmiotowej strategii konieczne będzie opracowywanie i wdrażanie następujących dokumentów (strategii, programów, planów) wykonawczych:

- Programu Ochrony Środowiska,
- Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Programu Opieki nad Zabytkami,
- Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Programu Przeciwdziałania Narkomani,
- Programu Wspierania Rodziny.

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej Gminy oraz dostępna będzie do wglądu w Urzędzie Gminy.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu pozyskanych informacji oraz danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągania celów,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów. Ewaluacji podlegać będzie materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen; oraz ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych, w oparciu o analizę wskaźnikową, na podstawie własnych danych i informacji statystyki publicznej generowanej przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, a także statystyk realizatorów działań. Organem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Wójt Gminy Fabianki, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje przede wszystkim zawarte będą w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 poz. 1465 ze zm.). Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego zadania i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

8. Ramy finansowe i źródła finansowania

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Gminy powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być

dostosowana do możliwości budżetowych. Gmina Fabianki, przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności analizuje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel, tj.

- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze celowe np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy,
- inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG),
- środki sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Gminy. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych Gminy. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkowy harmonogram realizacji działań wyznaczonych w Strategii.

Tabela 10. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania.
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel strategiczny 1. Silne zasoby ludzkie i społeczne									
Cel operacyjny 1.1. Bogata i wartościowa oferta edukacyjno-kulturowa	Podniesienie standardów edukacyjnych								Budżet gminy; Fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
	w tym:	Kompetencje kluczowe dla uczniów z gminy Fabianki							727 735,54 zł; Budżet gminy; Fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
		Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych z gminy Fabianki							793 431,70 zł; Budżet gminy; Fundusze krajowe (m.in. Ministerstwo Kultury) i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
	Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego								Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
	Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych								Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
	Zwiększenie komfortu życia osób starszych i z niepełnosprawnościami								Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
Cel operacyjny 1.2. Integrujące się i aktywne społeczeństwo	Wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i zmagających się z trudnościami								Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
	Poprawa dostępności usług społecznych dla mieszkańców								Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania.
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	
	w tym:	Centrum Usług Społecznych w Gminie Fabianki							8 115 226,53 zł; Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
Cel operacyjny 1.3. Przestrzeń sprzyjająca aktywności sportowej i rekreacyjnej		Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej							Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel strategiczny 2. Wzmacnianie sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej z wykorzystaniem potencjału bliskości Włocławka									
Cel operacyjny 2.1. Zwiększanie potencjału przedsiębiorczego lokalnej społeczności		Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców							Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 2.2. Nowoczesna i rozwinięta infrastruktura techniczna		Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i ośrodkowej							Budżet gminy; Środki GDDKiA; Fundusze krajowe i zagraniczne;
	w tym:	Budowa drogi dla pieszych i rowerów na DK67 Włocławek-Szpetal Górny-Fabianki							Budżet gminy; Środki GDDKiA; Fundusze krajowe i zagraniczne;
		Modernizacja infrastruktury wodociągowej							Budżet gminy; NFOŚiGW w Warszawie; WFOŚiGW; PROW 2021-2027; Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027).;
	w tym:	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Szpetalu Górnym							9 079 143,51 zł; Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne (Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027);
		Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej							Budżet gminy; PROW 2021-2027 Środki własne mieszkańców; Fundusze krajowe i zagraniczne;

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania.
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	
		Wsparcie transportu publicznego							Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne;
		Rozbudowa sieci teleinformatycznej i elektroenergetycznej							Budżet gminy; Środki własne podmiotów zewnętrznych; Fundusze krajowe i zagraniczne;
		Budowa sieci szkieletowej tras rowerowych							Budżet gminy; Środki własne podmiotów zewnętrznych; Fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 2.3. Sprzyjające warunki dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego		Wspieranie działań służących rozwojowi budownictwa mieszkaniowego							Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel strategiczny 3. Racjonalne zarządzanie zasobami środowiskowymi oraz przestrzenią									
Cel operacyjny 3.1. Dostosowanie do skutków zmian klimatycznych		Wdrażanie działań niskoemisyjnych na rzecz poprawy jakości powietrza							Budżet gminy; Środki własne mieszkańców i podmiotów prywatnych; NFOŚiGW w Warszawie; WFOŚiGW; Fundusze krajowe i zagraniczne;
		Rozwój odnawialnych źródeł energii							Budżet gminy; Środki własne mieszkańców i podmiotów prywatnych; NFOŚiGW w Warszawie; WFOŚiGW; Fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 3.2. Zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego		Wzmacnianie i ochrona wartości przyrodniczych							Budżet gminy; Budżet RDOŚ; Fundusze krajowe i zagraniczne;
		Sprawny system gospodarowania odpadami							Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne;
Cel operacyjny 3.3.		Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego							Budżet gminy;

Strategia Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania						Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania.
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Spójny i harmonijny ład przestrzenny		Rewitalizacja obszarów zdegradowanych							Budżet gminy; Fundusze krajowe i zagraniczne;

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej opisano fundusze i środki zewnętrzne, które stanowią potencjalne źródła finansowania działań strategicznych.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej UE, w tym ma łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.

Powyższe fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, a jego celem jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich** wspierany jest rozwój wsi i obszarów wiejskich oraz sektor rolno-spożywczy. W perspektywie na lata 2021-2027 wyznaczono dziewięć celów w zakresie: zapewnienia rolnikom godziwych dochodów, zwiększenia konkurencyjności, poprawy pozycji rolnika w łańcuchach wartości, przyczyniania się do łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowywania się do nich, a także do zrównoważonej produkcji energii, wydajnego gospodarowania glebą, różnorodności biologicznej i krajobrazu rolniczego, zmian strukturalnych i wymiany pokoleń, zatrudnienia i wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich, zdrowia, żywności i oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierają przedsięwzięcia, w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli.

Funduszu ma również na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego.

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych. Wyjątek stanowi jeden program – Ochrona zabytków, w ramach którego osoby fizyczne mogą również składać wniosek o wsparcie.

Fundusze norweskie i EOG 2014-2021

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG) to forma bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię, i Lichtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Głównym celem Funduszy norweskich i Funduszy EOG jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

Za koordynację wdrażania Funduszy norweskich i EOG w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Programy w ramach III edycji Funduszy norweskich i EOG będą wdrażane do 2024 r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który będzie wdrażany do 30 kwietnia 2025 r.

Do programów tych należą:

- Rozwój przedsiębiorczości i innowacje,
- Rozwój Lokalny,
- Badania naukowe,
- Edukacja,
- Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu,
- Kultura,
- Zdrowie,
- Sprawiedliwość,
- Sprawy Wewnętrzne,
- Fundusz Współpracy Dwustronnej,
- Pomoc Techniczna,
- Fundusz NGO,
- Social Dialogue-Decent Work.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Jest to kompleksowy program reform i projektów strategicznych. Jego celem jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Powyższy Program ma odbudować kondycję gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu mają być przeznaczone na modernizację technologiczną, trafić do rodzimych firm oraz poprawić jakość życia Polaków i konkurencyjność naszej gospodarki.

W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Czas na wykorzystanie tych środków to rok 2026.

Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe obszary dla UE: infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

Wobec powyższego, Plan odbudowy ma na celu zbudowanie odporności poprzez realizację projektów w następujących obszarach:

1. Odporne społeczeństwo:
 - Ochrona zdrowia.
 - Edukacja.
2. Odporne państwo:
 - Cyfryzacja usług publicznych
 - Infrastruktura i komunikacja
3. Odporna gospodarka:
 - Umiejętności.
 - Nowe technologie.
4. Odporne środowisko:
 - Budynki.
 - Energetyka.

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2027 (PROO) i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO)

PROO to program bezpośredniego wsparcia rozwoju polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Dotacje będzie można uzyskać zarówno na realizację wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego, ale także np. na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Są uruchamiane konkursy dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków.

Celem FIO jest natomiast dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Dotację można otrzymać na projekt społeczny. Zakres możliwych do zrealizowania działań obejmuje wszystkie obszary działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

Fundusz Inwestycji Samorządowych

Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany jest przez Polski Fundusz Rozwoju. Fundusz powstał z myślą o zapewnieniu kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Fundusz oferuje kilka instrumentów finansowych: kapitał wspólnika/akcjonariusza, pożyczka wspólnika/akcjonariusza, dług podporządkowany względem finansowania bankowego. Samorządy dokonują wyboru wspólnika, jako akcjonariusza w trybie procedur konkurencyjnych. Głównymi sektorami objętymi tą formą finansowania są zadania użyteczności publicznej i zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno – kanalizacyjny, infrastruktura

społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia. Samorządy mogą pozyskać również środki na obiekty: infrastruktury sportowej, infrastruktury wspierającej biznes czy infrastruktury miejskiej.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Analiza SWOT – wymiar społeczny	15
Tabela 2. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy	15
Tabela 3. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura)	16
Tabela 4. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe gminy.....	18
Tabela 5. Cele strategiczne i operacyjne	21
Tabela 6. Cel strategiczny 1. Silne zasoby ludzkie i społeczne	24
Tabela 7. Cel strategiczny 2. Wzmacnianie sektora gospodarczego i infrastruktury technicznej z wykorzystaniem potencjału bliskości Włocławka.....	29
Tabela 8. Cel strategiczny 3. Racjonalne zarządzanie zasobami środowiskowymi oraz przestrzenią. 33	
Tabela 9. Kluczowe projekty „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”, których realizacja dotyczyć będzie gminy Fabianki	42
Tabela 10. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy	79
 Rysunek 1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Strefy funkcjonalno-przestrzenne.....	36
Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Środowisko przyrodnicze .	40
Rysunek 3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Infrastruktura komunikacyjna	45
Rysunek 4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Infrastruktura techniczna..	47
Rysunek 5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Infrastruktura społeczna...	49
Rysunek 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Fabianki – Dziedzictwo kulturowe i turystyka	50
Rysunek 7. Podział zadań realizacji Strategii.....	75

Uzasadnienie

Opracowanie strategii rozwoju gminy wynika z art.10e. pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465 ze zm.), zgodnie z którym gmina powinna opracować strategię rozwoju gminy. Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju i stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki. Zgodnie z art. 10f. ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym strategia rozwoju gminy przyjmowana jest przez Radę Gminy w drodze uchwały.

Przedłożony projekt **Strategii Rozwoju Gminy Fabianki na lata 2025-2030** został opracowany zgodnie z trybem i harmonogramem, w tym trybem konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, określonych w uchwale Nr V/48/2024 Rady Gminy Fabianki z dnia 13 września 2024 r.

Projekt **Strategii** przeszedł konsultacje społeczne, konsultacje z sąsiadującymi samorządami oraz uzyskał pozytywną opinię Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w zakresie zgodności z ustaleniami i rekomendacjami odnoszącymi się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie (uchwała nr 52/2410/25 Zarządu Województwa K-P z dnia 28.04.2025 r.).

Zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, projekt **Strategii** nie wymagał przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Mając powyższe na uwadze, przyjęcie uchwały jest uzasadnione.